

DEDIKUOTA NEGRAMS SEMINARIJA.

TAI PIRMOJI TOS RUSIES
SEMINARIJA AMERI-
KOJE.

Dedikavo (pašventino) Vys-
kupas Gunn.

TECHNY, Ill., rugs. 20. — Praeitą sekmadienį St. Louis, Miss., dedikuota seminarija, kurioje jauni negrai bus lavinami į katalikų kunigus. Tai pirmoji tos rūšies seminarija Šv. Valstybėse.

Natchez Vyskupas Gunn dedikavo seminariją ir pašventė negrų Šv. Augustino Misijos Namus. Paskui pirmininkavo. Aukštosiose Misiuose.

Kun. Janser, provincialas Šv. Marijos Misijos Namų, Techny, Ill., tose apeigose irgi dalyvavo. Iškilnėse dalyvavo Petro Klaverio Vyčių organizacijos kuopos. Si yra vienatinė negrų katalikų organizacija Šv. Valstybėse.

Seminarijai priklauso 27 akrų žemės plotas. Butas visais žvilgsniais moderniškas. Pradėtas statyti pirm vienerių metų. Daugiau pinigų reikalinga įrengimui, altorių padabinimui, būtinybėms rūbams ir kitokiems tikslams, sako Tėvas Janser.

Negrai organizuojami.

Negrams seminarija, tai istorinis atsitikimas. Iki šiol negrų tarpe dvasinė dirva buvo kaip ir apleista. Nuo dabar jie energingai bus organizuojami. Jų atvertimas katalikystėn bus pažangus, kuomet jų tarpe pradės darbuotis jų rasės katalikai kunigai. Negrai juose turės daugiaus pasitikėjimo.

Šiandie negrų katalikų S. Valstybėse nedang. Ir tie išsisklaide. Tad jie bus sutraukiami į kuopas ir jie pradės naują gyvenimą.

Negrų seminarijai ir Šv. Augustino Misijos Namams yra palankūs Šv. Valstybių Arkivyskupai ir Vyskupai. Ir tą reikalą jie visi duosniai remia medžiaginiais.

250,000 katalikų.

Šiandie Šv. Valstybėse negrų katalikų skaitoma 250,000 žmonių. Jų tarpe darbuojasi 175 kunigai ir 700 seserų vienuolių. Be to, apie 50 kunigų dalimis kai-kur patarnauja negrams katalikams.

Anot naujausių rekordų, negrai katalikai Šv. Valstybėse turi 98 bažnyčias ir 155 mokyklas. Iš pačių gi negrų yra vos keturi kunigai ir 323 vienuolės seserys.

VAIKŲ DARBAS DAUGI- NASI.

WASHINGTON, rugs. 19. — Pranešta, kad vaikų darbas Šv. Valstybėse 38 nuosimėiais šimet pasidauginęs.

Filipinų Vadas Grąsina Revoliucija

SAKO, GEN. WOOD UZURPUOJA VALDŽIA

MANILA, rugs. 20. — Senatorius Sergio Osmena, buvęs Filipinų salų žemesnių jų seimo rūmų pirmininkas, Hoilo kalbėdamas pareiškė, kad jei artimiausiojo laiku filipinai nebaigs tinkamai dispučių su generaliu salų gubernatorium Wood, rezultate sa-lose kils revoliucija. Sen. Osmena skaitosi labai įtakingas salose politinis vadas.

"Gubernatorius," sakė Sen. Osmena, "nori užurpuoti Manilos majoro ir vidujinių reikalų sekretoriaus autoritetus. Visi filipinai protestuoja prieš tą užurpaciją. Nes jie nenori, kad salų įstatymai būtų peržengiami.

"Laisvė, kurią mes giname, beliko tik vienatiniu daiktu. Tik viena laisvė mums palikta ir ją mes turime ginti. Mes esame revoliucijos produktas. Ir aš spėju, kad jei mes gražuojų negalėsime išspręsti tų klausimų, tuomet mes turėsime grįžti į 1896 metų laikus."

Atakuoja gubernatorių.

Manuel Quezon, kalbėdamas už Ramon Fernandez, kurs atsisistatydino iš Manilos majoro vietos pastarojo krizio laiku, ir kuris kandidatuoja senatam, taip sakė: "Aš sakiau pirmiau ir atkartuju dabar, kad filipinai sutinka pasirinkti aršiausią valdžią, negu amerikonių valdžią."

MILITARINĖ VALDŽIA EINA STIPRYN.

ARETUOJAMI KATALO-
NIJOS MIESTŲ
MAJORAI.

Karalius pirmininkauja
direktorijai.

MADRIDAS, rugs. 18 (su-
vėlinta). — Militarinė direk-
torija šiandie parėdė areštuoti kuone visus Katalonijos provincijos miestų majorus. Jų dauguma yra gerai pažįstami ir draugų generolui Rivera. Areštavimo priežastys nepaduotos.

Du geenrolu paskirta prižiūrėti, kad užsienių reikalų ministeris Alba būtų patar-
ktas teisman. Ministeris Alba tečiaus išdumė Francijon.
Pasklydusios įvairios ži-
nios apie tą ministerį. Vieni
kalba, kad jis generolui Ri-
vera prisiuntė laišką, kuria-
me pažymi, buk jis negryšias
Ispanijon, nes pastaroji pa-
suko Meksikos kelias.
Kiti kalba, buk jis pažadė-
jęs grįžti, jei bėpartvyvio teis-
mo būtų teisiamas.

Senor Quezon atnaujinio a-
takas prieš gubernatorių.

Filipinų opozicija gubernato-
riui šiandie, imant aplamai,
aprimusi del įvykusių nelai-
mių Japonijoje. Tečiaus o-
pozicija pradės veikti, kuo-
met ateinantį mėnesį susi-
rinks seimas (legislatura),

Quezon iškalno tvirtina, kad
jis senatė ves obstrukciją gu-
bernatoriaus programai ir
darbuosis atmesti gubernato-
riaus pagamintą biudžetą.

Išgelbėtas S. V. priešas.

Likimo ironija atvaizduoja-
ma šiame atsitikime.

Filipinų generolas Antemi-
lio Riearte kituomet atsisakė
pripažinti Šv. Valstybių vir-
šenybę Philipinų salose. Jis
iškeliauja į Yokohamą, kuomet
amerikonai apvaldė salas. Yo-
kohamoj gyvendamas jis da-
rė sąkalbius prieš Šv. Vals-
tybes.

Ilgus metus jis iš tenai siu-
atinėjo filipinams veteranams
atsiliepimus, ragindamas juos
sukilti prieš Ameriką. Jo
vienas sąkalbių ypač pagar-
sejo 1913 metais.

Žemės drebėjimo laiku Ri-
carte neteko visos savo man-
tos. Pagaliaus rado prieg-
laudą viename amerikoniška-
me karo laive.

Taigi, po tiek metų jis vėl
atsidūrė amerikoniškon glo-
bon.

Valdžia esanti stipri.

Šv. Valstybių ambasado-
rius Moore yra nuomonės,
kad militaristinė valdžia esan-
ti stipri ir turinti pavykimų.
Jis sako, kad Ispanija tokios
valdžios neturėjusi per pra-
eituosius 25 metus.

Karalius pasirašė dekretą,
kuriuomi panaikinamos buvu-
siems ministeriams pensijos,
kurių per metus buvo išmoka-
ma 3,375,000,000 pesetų.

Buvęs premieras Alhuce-
mas yra Ispanijoj. Bet jis
neareštuotas.

Pirmasis direktorijos for-
malis susurinkimas įvyks ry-
toj, pirmininkaujant karaliui.
Jis paskelbs išspėjimą darbi-
ninkams neklusyti agitato-
rių, kurie mėgina šiandien-
inę situaciją išnaudoti.

Geležinkeliečių reikalavimai.

Geležinkeliečių komitetas
aplankė direktorių ir reikala-
vo darbininkams aukštesnio
užmokesnio. Tuo klausimu
geležinkeliečiai pirmiaus ve-
dė derybas su buvusiu pre-
mieru Alhucemas.
Gen. Rivera komitetui pra-
nešė, kad valdžia darbuosis

TRIUŠMAS OKLAHOMA VALSTYBĖJE.

OKLAHOMA CITY, Okla.,
rugs. 21. — Šioj valstybėj Ku
Klux klan organizacijai tik-
rai pasidarė karšta. Delto,
klanistai dar sparčiau ima
organizuoti prieš gubernato-
rių. Kursto gyventojus, kad
gubernatorių, kurs veda klan-
istams kovą, turi but pašal-
intas iš užimamos vietos.

Kadangi legislaturės narių
tarpe yra klanistų, tad jie
darbuojasi prieš gubernato-
riaus norą sušaukti sesijon
legislaturą ir imti gubernato-
rių nagan.

Bet vargiai jie laimės. Gu-
bernatorių veda kovą slapiai
organizacijai, kuri visos ša-
lies ir pačios federalės vy-
riausybės smerkiama.

Gubernatorių paskelbė at-
siliepimą į piliečius, idant jie
neklusėtų kurstytojų. Te-
čiaus didesnė dalis spaudos
irgi veikia prieš gubernato-
rių.

PREMIERŲ KONFE- RENCIJA.

PARYŽIUS, rugs. 21. —
Anglijos premjeras Baldwin
lankėsi čia pas premjerą Po-
incare. Abudu turėjo konfe-
renciją. Paskui premjeras
Baldwin konferavo su Fran-
cijos prezidentu Millerand.

Vietos laikraščiai pažymi,
kad Rubro klausime Franciją
su savo nusistatymu pilnai
laimėjusi. Nes tuo klausimu
premieras Baldwin sutiko but
neutralis.

TEISEJAS ATAKUOJA VOLSTEADO ĮSTATYMĄ.

PEORIA, Ill., rugs. 21. —
Aukštesniojo teismo teisėjas
Green viešai atakavo Volstea-
do įstatymą kalbėdamas į
"jury." Jis sakė, kad prohi-
bėja praplato piktadary-
bes ir kitų šalies įstatymų ne-
gerbimą.

ROMA, rugs. 21. — Italijos
vyriausybė nusprendė šimet
iškilmingai visoj Italijoj pa-
minėti Kolumbo dieną, spalio
12.

Kiekvienai žmonių klasei pa-
gerinti sąlygas.

"Duokite man nors tris mė-
nesius laiko išjudinti naujos
valdžios mašiną. Kuo-
met tai įvyks, mes valdžią
grąžinsime civiliam karui."

Yra žinoma, kad militaris-
tinė valdžia reikalauja minis-
terio Alba grįžimo Ispanijon.
Naujas parlamentas bus su-
šauktas, jei leis aplinkybės.
Sakoma, tam parlamentui bus
pavesta pagaminti naują kon-
stituciją.

Gen. Silvela, aukštasis ko-
misionierius Morokoj, prane-
šė jis atsisakęs pasitraukti iš
užimamos vietos. Nes jis ne-
pripažįsta naujos valdžios au-
toriteto.

CHICAGOJE.

NEGRŲ SKAIČIUS CHI- CAGOJE.

Praėjusiais 13 metais neg-
rų skaičius Chicagoje pasi-
trigubino.
1916 metais čia negrų bu-
ta 44,000. Šiandie jų jau ar-
ti 150,000.

Negrų problema Chicagoje
labai svarbi. Jiems čia rei-
kalingi atskiri gyvenimui
kvartalai.

IŠGELBĖTA 12 ASMENŲ.

Naktį kilo gaisras murinuo
se trijų aukštų namuose, 2606
Princeton ave., kur gyveno
keletas šeimynų. 12-ai asme-
nų liepsnos perkirto išėjimą.
Policmonas Curran juos vi-
sus išgelbėjo, nepaisydamas
savo gyvybės.

PAMEŠTA BOMBA.

Ties namais (rooming hou-
se), 3018 Vernon ave., pame-
sta bomba. Namuose gyvena
negrai. Bombos sproginas
juos labai pergąsdino.

Northwestern Universiteto
kolegijos kursan įstojo nere-
gis Carl Bastrom.

Chicagoje atidaryta vyriš-
kų drabužių krautuvė (vidu-
miestis), kuri bus atvira die-
nomis ir naktimis.

Ties Barry ave. Michigan
ežeran, Chicagoje, įsoko se-
nyvas vyras. Policija iš-
traukė lavoną. Dar neidenti-
fikotas.

Ligi rugs. 20 d. šimet Chi-
cagoje nuo automobilių žuvo
487 žmonės.

Chicago North Side nuosa-
vybių vertė padidinta 28 mi-
lionais dolerių daugiau.

SANTARVĖ NELEIS PAL- KANAMS PESTIS.

PARYŽIUS, rugs. 20. —
Jugoslavija su Bulgarija tu-
ri aštirus ginčus. Serbai pa-
sirengę ineiti Bulgarijon. Te-
čiaus santarvės valstybės nu-
sprendė neleisti kelti jokio
karo Balkanuose.

Abi valstybi sutiko turėti
konferenciją mieste Sofija ir
padaryti reikalingą taiką. Be-
to, imtis bendrų priemonių
prieš komitadų veikimą.

Pranešta, kad Ungarija nu-
sprendusi ramiai laikytis, ne-
žiurint to, kas turėtų įvykti
tarpe bulgarų ir serbų.

SUTINKA MAŽINTI ALGAS

HAGUE, rugs. 19. — Olan-
dijos vyriausybė turi pagami-
nusi projektą ateinančiais
metais sumažinti algas vi-
siems valstybės valdininkams.
Karalienė Wilhelmina su-
tiko, kad ir jai alga propor-
cionaliai būtų sumažinta.

Žinios iš Lietuvos

LATVIAI LIETUVOS KIAU- ŠINIŲ EKSPORTU SUSIRUPINO.

RYGA. — Rašydamas apie
Liepojaus ir Klaipėdos kon-
kurenciją, latvių laikraštis
"Kursėmes Vards" rašo: Lie-
tuvai gavus Klaipėdos uostą
ji stengėsi atitraukti kiauš-
inių tranzitą iš Liepojaus į
Klaipėdą. Šis bandymas te-
čiaus nepavykęs delto, kad di-
dieji laivai su tam tikrais šal-
dymo įtaisymais kiaušiniams
ir mėšai eksportuoti neužėina
į Klaipėdą, o jie plaukia tie-
sios į Liepoją. Del to Lie-
tuvai turėsianti nugabenti
Klaipėdoje esamus kiaušinius
transportu į Liepoją, o iš ten
jie busių dideliu laivu vežami
į Angliją. Laikraštis priduri-
a: "Tai perbrangu gaben-
ti kiaušinius iš pradžios į
Klaipėdą, o po to į Liepoją
ir toliau. Del to Lietuva kaip
ir pirmiau siųsianti kiauš-
inius tiesios pro Liepoją.

GERAS DERLIUS.

SALAKAS, Ežerėnų ap. —
Šimet Salako valsčiuje pra-
matomas palyginant geras
derlius (kaipo smiltynuose).
Rugiai gražūs, vasarojus dar
geresnis, nes tankus lietus ne-
davė uždžiuti laukams. Daug
nukentėję nuo rusų, vokiečių,
bolševikų ir lenkų salakiečiai
vėl atgana upo, vėl pradeda
skambėti platus miškai nuo
tautiškų dainų, besiveržiančių
iš liuosų mūsų brolių ir sese-
rų krūtinų. Bet tose daino-
se dar pastebima ilgėsisio del
lenkų užgrobtų Vilniaus.

VALSTYBES TEATRAS.

Valstybinio Teatro Rumai
išlauko pusės jau beveik atre-
montuoti. Viduje visur įves-
ta centralinis šildymas, elekt-
ra, ventiliacija įtaisyta visi
trys aukštai baigiama akme-
niniai laiptai, telieka tik pa-
grąžinimo darbai. Lubos bus
galutinai baigtos tepioti
greitu laiku. Daugiausia dar-
bo dar liko scenai įrengti.
Šiaip teatras dabar atrodo

labai erdvus ir patogus. Se-
zono jame pradėti dar nebus
galima. Manoma, kad pir-
mas spektaklis jame bus apie
rugsėjo 15 dieną.

ŽYDŲ "KARALYSTĖ" LIETUVOJE.

UKMERGĖ. — Musų mie-
stas nors yra labai sužydėjęs
ir žydai sionistai nolai dar-
buojasi, tačiau iki šiol dar
niekas iš žydų į Palestiną ne-
ra išsikraustę, kad ir jų čia
yra privažiavę ne pertirštai.
Girdėt tik, kad miškų pirklio
Buršteino žmona neseniai bu-
vus į ten nuvykus, bet paleng-
vinus kienę nuo litų, vėl
greitai sugrįžo. Užtat čia žy-
deliai rupinasi kuostipriau į-
sigalėti, pradėdami kartais
net lietuvių kalbą ignoruoti.
Pavyzdžiui te bus sekantis fa-
ktas. Finansų Ministerija y-
ra davus įgaliojimą kaž ko-
čiai tai vietos žydų organiza-
cijai tikrinti ir antspaudoiti
svarus ir šitoji organizacija
savo kvitus, kaip teko matyt,
išduoda žydų kalboje su žydų
antspauda kas krikščionims
prekėjams visai nesupranta-
ma, o lenkai prekėjai iš to tik
juokiasi, kad "žydų karalystė
Lietuvoje," girdi, jau nebe-
toli.

Ukmergės apskrity dabar
pats rugpiutis. Rugiai užde-
rėjo gana gerai. Ir vasaro-
jus geras. Tik šieno del šal-
to ir sausos pavasario yra ma-
ža, todėl sviestas yra pabrán-
gęs net iki 6 litų kilogramui.

TOKYO, rugs. 21. — Japo-
nijos užsienių reikalų minis-
teriu paskirtas baronas Ijuin.

CHICAGO. — Šiandie ap-
siniaukė ir vėsiiau.

PINIGŲ KURSAS.

Lietuvos 10 litų	\$1.00
Anglijos ster. svarui	4.51
Francijos 100 fr.	5.58
Italijos 100 lirų	4.24
Vokiet. 100 mrk.	.0000006
Lenkijos 100 mark.	.0003

L P I N I G U S

SIŪSKITE į Lietuvą Per

DRAUGA

Nes, "Draugas" pigiausiai siūnia ir geriau-
siai patarnauja. "Draugas" siūnia per didžiau-
sias Lietuvos bankas; Ukio Banką ir Prekybos-
Pramonės Banką.

"Draugas" siūnia pinigus litais, ir doleriais:
perlaidomis, čekiais-draftais ir telegrama.

Valandps: nuo 8 ryto iki 8 val. vakare.
Nedėliomis uždaryta.

2334 SO. OAKLEY AVE. CHICAGO, ILL.

LIETUVIŲ KATALIKŲ DIENRAŠTIS "DRAUGAS"

Eina kasdieną išskyrus nedėdientis.
Metams \$6.00
Pusei metų \$3.00

Už prenumeratą mokasi iškalno. Laikas skaitosi nuo uždarymo dienos, ne nuo Naujų Metų. Norint permaitinti adresą visada reikia prisijūti ir senas adresas. Pinigai geriausiai siūsi išperkant krasoje ar ekspreso "Money Order" arba įdedant pinigų į registruotą laiška.

DRAUGAS PUB. CO.
2334 South Oakley Avenue
Chicago, Illinois.
Tel. Roosevelt 7791

Neseniai, tie kuriuos kankino aukso karštinė užsimerkę važiuo į Kaliforniją. Paskui į Yukon. Šiandien Labrador'as šauniai pasiskelbė. Bet skaudūs ir skaitlingi pavyzdžiai turėtų mus galutinai įtikinti, kad tas brangusis metalas į mūsų duris beldžiasi, tik naudokimės proga, sako stambūs biznierių ir piniginių žmonių.

Gerai žinomas amerikoniškas chemistas, Guido Blenso, praneša suradęs radioaktyvų šviesą skystimo pavidalu. Taškystoj šviesa, tvirtina Blenso, yra geresnė už elektros šviesą. Ji galės šviesyti per dešimt, penkiolika metų be jokio taisymo.

Gera palaukti platesnių žinių apie šitos šviesos išradimą.

Zuvis genda nuo galvos, o visuomenė — nuo jaunimo. Štai delko negalima nesirūpinti jaunimui. Jeigu jis genda, seniai taip pat.

Šv. Pranciškaus diena, spalio 4, netoli. Nutarta Federacijos tą dieną rengti vaju mūsų švietėjų ir auklėtojų naujai — Seserų Pranciškiečių vienuolyno namams pastatyti. Ar jau rengiamos?

Bolševikai ligi šiol šmeižė Lietuvos nepriklausomybę ir besikesinę mūsų tėvynę Maskvai parduoti, dabar pradeda garbinti jos laisvę ir ragina visuomenę ginti Lietuvos nepriklausomybę nuo lenkų. Įstabus jų "patriotizmas" šaukia arešto ir pabaudos, kai po šalies pardavikams, p. Galvanaskui, gener. Žukauskui ir krikščionių demokratų bei liaudininkų partijos vadams. Kodel toks fronto pamainymas?

Tiksliai ši persimetimą įvertina vietos socialistų dienraštis sakydams, kad komunistai tarnauja ne darbininkų klases interesams ir ne kokiems nors principams, o tik tai tam ponui, kuris pripildo jų lovius. Kada matysime ir vietinių bolševikų fronto liniją pasuktą, žinokime kad ir jų loviai jau pripildyti.

Dabokime higienos (sveikatos) taisyklių. Tai vyriausia priemonė apsaugoti nuo rudens ligų ir vaikų mirtinumą sumažinti. Ne laikas dejuoti ligos pagautam. Svarbu ligai nosį parodyti kad ji pedrįstų prie mūsų kabintis. Pastovi higienos praktika duos mums sveiką ir tvirtą giminę, išgelbės nuo daktarų "gailestingumo". Daktarai patys taip sako.

BOLŠEVIZMO DEBESYS.

Bolševizmas sparčiai auga Suv. Valstybėse; jo šaknys laistomos Maskvos milionais stiprėja. Savo tarnybai jis panaudoja rimtai organizuotą pajėgą. Jo štabas skleidžia savo propagandą per šešis tūkstančius specialių agentų, kurie nenuilstamai daugina revoliucinę armiją. Jau šiandien apskaitoma apie milijoną bolševizmo išpažintojų. Rusijos komisarai Zinovief ir Losovski inspiruoja ir valdo bolševistinį judėjimą Suv. Valstybėse.

Kas tamistai tokias paslaptis išpasakojo? suukuks ne vienas kurs skaitys ši straipsnį. Bereikalingas baubas. Ir patys bolševikai tam neįtikė!

Visi šitie tvirtinimai paimti iš visos eilės straipsnių kuriuos paskelbė "United Mine Workers of America" laikraštis. Organizuočių angliakasių organas, galingiausiaji čia mainerių unija, kreipia visuomenės dėmę, o taip pat ir autoritetų, į gresiantį pavojų kurs, nežymiai, pasalomis, bet su pragariškais gabumais, yra pasirijęs sukelti visuotinę netvarką — revoliuciją Suv. Valstybėse.

Kuomet oficialūs organas skaitlingiausias ir stipriausias darbininkų unijos išpėja apie bolševistinį pavojų, ar manote ne laikas atsibusti ir išgirsti alarmo šauksmą?

Antra vertus, čia ne tušti prasimanymai, banginimai, šnipinėjimai; tie straipsniai duoda smulkių ir aiškių informacijų apie bolševikų taktiką, veikimą, apie bolševistinio samokslą tikslus.

Jie nurodinėja kokią rolę vaidina Maskvos agentai, bandydami įsiskverbti į unijas, išstumti jų dabartinius vadus, kad jas apvaidžius padiktuoti savo vadų įsakymus.

Tokia jų yra taktika atžvilgiu į "United Mine Workers," atžvilgiu į gelžkelių susivienijimus, kaip ir į Darbo Federaciją.

Jau tris kartus bolševistinis smakas buvo čia savo galvą pakėlęs: 1919 metais su plieno ir geležies streiku; 1920 m. su rubsiuvių streiku ir 1922 m. su gelžkelių streiku. Juk tai bolševikai suorganizavo skerdynes Herin Illinois valstybėje.

Mainerių laikraštis nurodo organizacijas kurios siekia bolševistinių tikslų; pirmaisiai, slapta organizacija, Amerikos komunistų partija; paskui organizacija žinoma vardu "Workers party of America", kurią tiesioginiai kontroliuoja Maskva; galop, trečioji "The friends of Soviet Russia", kurios pirmasai uždavinys platinti komunistinę literatūrą.

Laikas visiems budėti, jeigu norima išvengti visų nelaimių Rusiją sunaikinusių. Matydami jų taktiką, įsiskverbti į unijas, jas išgriauti, kontrolei į savo rankas pėmus ant pakrikusių darbininkų masių stumti jas į revoliucijos bedugnę, mokėkimė branginti ir auginti savo vienintėlę Lietuvos Darbininkų Koperacijos Sąjungą. Lei kiekviena tauta apsaugoja savo darbininkų organizacijas nuo bolševistinės įtekės, o kylaš debesys praslinks be pavojaus ir nuostolių.

AČIU UŽ PASLAPTĮ.

Federalė anglių komisija savo raporte Prezidentui Coolidge praneša, kaip daug atsieina kasyklų savininkams minkštųjų anglių produkujeja. Komisija pažymi, kad nuo \$1.20 ligi \$2.80 už vieną toną.

Komisija sako, kad ji tai patyrė surinkusi iš 266 kasyklų reikalingą statistiką. Ta statistika iš 1918 metų liečia keturias valstybes. 1918 metais panaudoti todėl, nes tais metais kasyklose daug darbo turėta.

Delko gi nevienoda anglims kaina? Komisija atsako, jog tai delto, kad nevienodu laiku kasyklose dirbama.

Anot komisijos, kuomet kasyklose kasdien dirbama, tai anglis parduodamas pigiau. Kuomet dirbama su pertraukomis, tai brangiau. Kuomet

turimas valstybes. 1918 metais panaudoti todėl, nes tais metais kasyklose daug darbo turėta.

Delko gi nevienoda anglims kaina? Komisija atsako, jog tai delto, kad nevienodu laiku kasyklose dirbama.

Anot komisijos, kuomet kasyklose kasdien dirbama, tai anglis parduodamas pigiau. Kuomet dirbama su pertraukomis, tai brangiau. Kuomet

turimas valstybes. 1918 metais panaudoti todėl, nes tais metais kasyklose daug darbo turėta.

Delko gi nevienoda anglims kaina? Komisija atsako, jog tai delto, kad nevienodu laiku kasyklose dirbama.

Anot komisijos, kuomet kasyklose kasdien dirbama, tai anglis parduodamas pigiau. Kuomet dirbama su pertraukomis, tai brangiau. Kuomet

turimas valstybes. 1918 metais panaudoti todėl, nes tais metais kasyklose daug darbo turėta.

Delko gi nevienoda anglims kaina? Komisija atsako, jog tai delto, kad nevienodu laiku kasyklose dirbama.

Anot komisijos, kuomet kasyklose kasdien dirbama, tai anglis parduodamas pigiau. Kuomet dirbama su pertraukomis, tai brangiau. Kuomet

turimas valstybes. 1918 metais panaudoti todėl, nes tais metais kasyklose daug darbo turėta.

dirbama kas savaitė po dvi dieni, tuomet anglis parduodamas toli brangiau. Mat, kuomet nedirbama, tai savininkams pasidaro nuostolių. Tuos nuostolius jie atsiima pabrangindami anglis.

Kas pasakys, ar paduotos komisijos kainos yra teisingos ir tikros. Gana to, tos kainos yra oficialės. Taigi, nors kartą visuomenei yra progos patirti, kaip anglis brangios prie kasyklų. Be to, yra progos sužinoti, kaip baisiai čia žmonės plėšiami.

Už minkštųjų anglių toną Chicagoj šiandien reikia mokėti mažiausia 9 arba 10 dol. Gelžkelių pervežimas taip pat nepigiai atsieina. Bet anglis nebrangios prie kasyklų. Tai kamgi tenka kiti pinigai?

Šį klausimą visi visaip aiškina. Bet tie aiškinimai mūsų nepatenkina. Ir pati anglių komisija pasitenkina tik sausa anglims kaina, kokią ima kasyklų savininkai. Kiti dalykai jai nerupi. Turbut, tai ne uždavinys.

Be, ačiū tai komisijai, visuomenė nors tiek žino, kokiū būdu jai gyvenimas sunkinamas.

SENATORIAUS MEDILL MCCORMICKO KALBOS IŠTRAUKA.

Tikrieji Amerikos sunys ir dukterys turėtų gerai įsidėmėti stebėtiną šios šalies atsigavimą po karo. Jie turėtų gerai sau atminti prezidento Hardingo atliktus darbus ir suprasti jų vertę, lyginant Ameriką su Europa.

Atmauos namieje. Prieš prez. Hardingui apimsiant valdžią, taksai viskilo ir išlaidos siekė apie 6 bilionų dolerų į metus. Dabar taksai ir išlaidos 3 bilionai į metus. Buvo 5 milijonai žmonių be darbo, dabar nerasi beveik nei vieno. Buvo valstybių, kuriuose daugybė bankų buvo arti bankruto, prez. Hardingo administracija tai atitaisė. Išgelbėjo daugybės žmonių turtą nuo žlugimo. Farmeriai buvo didžiausiai prislėgti ir varge, dabar nors da neviskas pataisyta, bet farmeriai daugelyje vietų sparčiai atsigriebia. Freitų ratos numazintas. Svetimos valstybės skolingos Amerikai nemastė apie mokėjimą skolų, dabar vienos, kaip Anglija, jau moka, kitos ieško fondų mokėti. Ginklavimasis ant jūrų sustabdytas gresiantis karas Pacifiko vandenyne prašalintas.

Kaip Europoje? Anglijoje daugiau miliono žmonių be darbo, mažoje Olandijoje 100,000 ir kitur panašiai. Francijoje, Italijoje išlaidos didžiausiai pakilo ir skolos auga. Či Amerikoje tautinė skola daug sumažinta ir nuolat mažinama, nors taksai ir sumažinti. Vidurinėje Europoje, kaip Bulgarijoje, Vokietijoje, Rumunijoje, Ungarijoje, Austrijoje ir Lenkijoje pinigai nuopuolė baisesiausiai, darbininkai nors ima milijonus už darbą, bet už juos negali nusipirkti užtekčiai maisto ir drabužių. Ligos visus vargina. Amerikoje to nei kiek netenka patirti. Ji apsaugota laimingai išmintingo vado ir jo pagalbininkų.

Ivairūs radikalai gaivalai, visuomenės priešai, pikto būdo ir valios žmonės bando drūmsti Amerikos visuomenės gyvenimą. Taigi tai visuomenei ir reikia apsižiūrėti, kad neklausius kvailių pasakų ir agitacijų, o tik dėkoti Dievui, kad tenka būti tos didžios ir garbingos Respublikos piliečiais ir remti jos valdžią kuri veda ją garbingais ir tiesiais keliais.

MUSŲ ARTISTAI IR ARTISTĖS.

Ligi šiol buvo rašyta apie Chicago's artistes — p-nią V. Bručienę, p-nią O. Pocienę bei studijuojančias Italijoje ir p-nę M. Rakauskaitę apsigyvenusią Lietuvoje. Kitos mūsų artistės tuotarpu namie. Girdejome, kad p-nia N. Gugienė žada keliauti Europon. Nesitėbėjome. Juk visos trys daininkės ponios kitždos, spūdarai labai ankštą prietelybės trio. Kodel joms ir Europoje nesusieiti! Tik p-nia M. Janušauskienė turbūt nepaliks mus našlaičiais. Jaunosios daininkės p-nia E. Rakauskienė — Narinkaitė ir p-nė J. Širvaitė, galima spėti, taip pat svajoja apie meno šalį. Artistėms Italija, tas pat ką jaunavedžiams medaus mėnesis. Artistų mes nei vieno neiš-

leidome svetur, nors p-nas K. Sabonis dažnai nerimsta ir pakėlęs sparnus ketina išklikti, bet pakol kas skrajoja po Chicago. Atsiprašau, bučiau suklupęs.

J. Kudirka seniaus buvo išvažiavęs Italijon, ten baigė mokslus, istojo Lietuvos operon ir pastaruoju laiku buvo Operos direktoriumi. Jis dabar atvyko Amerikon pasižmonėti, senus pažįstamus aplankyti ir, reikia laukti, pakoncertuoti.

Bet nemaža artistų sveičavosi ir koncertavo Chicagoje. Jie mums paliko nemažą įspūdį. Mes jų negalime užmiršti, nes kiekvienas jų savo sielos dalį paliko mūsų publikoje.

P-nas J. Naujalis.

Gyvai atsimename jo koncertą vargonais. Orchestra Hall, didingą Chicago's mišrąjį chorą, parinktąjį vargoninkų chorą, jo "Nokturną", tautinių motyvų popurį, kurį jis skambino pianu. Tai buvo įspūdinga muzikos ir dainos šventė! Didžiulė salė nuo publikos braskėjo. Malonūs koncerto atsiminimai ir šiandien mus kutena.

Dabar p-nas J. Naujalis yra Kaune. Niekuomet jo tyli, rimto muziko asmenybė nešokos kitiems į akis. Delto visidykiti jam bile kokios tautos svamaniams ir buvo progos kabinti, nes p-nas J. Naujalis be tautinių kompozicijų, yra parašęs nemažą bažnytinės muzikos kurinį, beto yra Kauno katedros vargonininkas. Čia jie prėrodė džentelmonais. Šiandien "muzikos tėvas" tyliai, pozityviai darbuojasi prie Valstybinės Muzikos Konservatorijos, gi sekmadieniai bei iškilmingomis šventėmis groja katedros vargonais.

Dažnai prisimena mums ir gerų linkejų siūsdamas prieteliai: broliai, atsiminkite lietuvių esą; branginkite savo tautinę kultūrą, garbingą protėvių istoriją, šventuosius ir pročius, gražiąją lietuvių kalbą. Branginkite visas auksakuties susikureno ant Lietuvos laisvės aukuro.

Tokio garbingojo senelio įspėjimai reiktų mums visuomet atsiminti. Atsiminsime jį ir jo gerus linkejus.

P. Olka, M. Leškevičius ir J. Byra.

Vėliaus susilaukėme trijų artistų iš Lietuvos: baso, tenoro-pianisto ir smuikinko. Ilgai ir keliais atvejais jie Chicagoje koncertavo. Orchestra Hall taipat nemaža lietuvių publikos matė.

Apie p. M. Leškevičių ir p. J. Byrą tiek težinome, kad jiedu Kaune, sveiki, gyvi, na ir vienas smuikuoja, kitas skambina bei dainuoja. P. Olka daugiaus apie save rašo. Apie jį ryt skaitysime.

AR LAVINI SAVO JAUSMUS?

Sportas yra visiems, kaip jaunimui, taip ir augusiems, naudingas užsiėmimas. Tyramore žaidimai ir įvairūs kuno mankštūnimai auklėja žmogaus sveikatą. Senovėje pas Graikus ir Romiečius sportas buvo labai išsiplatinęs. Mūsų jaunimas šio vasaros metu, supratęs žaidimo svarbą, nemažai domės atkreipė į sportą. Besirūpinant gera kuno sveikata, reikia nepamiršti kartu auklėti ir savo estetinių jausmų. Muziką yra viena iš didžiausių žmonijos prakilnių jausmų auklėtoja.

Garsus mokslo vyras Confucius, kuris gyveno 500 m. prieš Kristų pasakė: "Parodykit man bile kokios tautos muziką, o aš pasakysiu jums koki ten žmonės; ar geri ir ar blogi šalies įstatymai". Kaip glorioje senovėje taip ir dabar per muziką žmogus lavina savyje prakilnius jausmus; kelia dvasią prie aukštesnių ir kiltesnių siekių.

Ne be reikalo mokyklose mokinama dainavimas. Veik kiekvienoje žionai didesnėje darbo įstaigoje rasime organizuotus chorus, orkestras, benus. Muziką ir giesmę puošia ir tikybinės pamaldas ir tautiškas šventes ir šiaip iškilmes. Aišku, kad pažinti muziką, yra naudinga ir reikalinga visiems.

Užtai, prasidėjus šiam mokslo metui, kas turi pašaukimą prie dainavimo ar instrumentalės muzikos, rašykimės į savas muzikos įstaigas ir stengkimės pažinti galingą estetiinių žmogaus jausmų auklėtoją — Muziką.

A. S. Pocius.

PANELES PADAUŽOS.

VIENO AKTO KOMEDIJA.

Veikiantieji. Asmenys: Marytė, Ona, Lucija — Seserys; Leonas — jų brolis, Katrė — tarnaitė.

Atsitikimas įvyksta mieste.

SCENA: — Gražus svečių kambarys. Trejos durys: svarbiausios durys viduryje scenos. Dvejos šalinės, po dešinės ir kairės. Balda: didelis toaletos stalelis, kanopa, kedės, stalas, vazonas ant stalo: ant sienos paveikslai, laikrodis ir t. t.

SCENA 1.

(Įbėga į sceną panelės Marijona, Ona ir Lucija. Kiekviena iš jų per kitas duris. Jauniausioji, Lucija, vyriausioji Marytė — šiesiuose puikiuose drabužiuose. Visos bėga prie toaletos stalelio. Kiekviena nori būti pirmutinė ir arčiausia prie veidrodžio).

MARYTĖ: (Piktai). Teisybė — kad aš vyriausia ir galiu plaukus pasitaisyti pirmiau už jus.

LUCIJA: Taip sakant, aš pirmiau atbėgau todėl aš pirma. Ir neatiduosiu šukų pakol sau plaukų nesušuokuosiu. Turiu susišukuoti nes plaukai suveltai ir atrodo kaip šieno kupeta.

ONUTĖ: (Kuri laistėsi kvepiančiu vandeniu). Esate nekantrios. Tas staliukas lygiai man kaip ir jums priklauso. Leiskite ir man pasižiūrėti į veidrodį. O jei ne, tai palaukite, aš sau pagelbesiu. (Šaukia). Katrė! Katrė! Bėgsiu atsinešti veidrodį iš savo kambario. Apisieisiu be jūsų malonės ir be staliuko.

LUCIJA: (Paeina nuo staliuko). Tai ir aš taip padarysiu. Taipogi apsieisiu be staliuko. (Į Oną kuri tebesilaisto kvepiančiu vandeniu). Na, tėmyk ką darai. Man ir akis illejai kvepalų ir jos ašaroja dabar.

MARYTĖ: Kad nesiginčijus su jumis ir nenoriu su jumis vaidų kelti, nors esp vyriausia ir jums išpuola man nusileisti, liepsiu Katrėi atnešti man mano veidrodį. (Šaukia). Katrė! Katrė! (J seseris kurios atsisėda ant kanopos). Prašau, prašau, aš jums netrukdysiu. Žiūrėkite kiek norite.

ONUTĖ: Ačiū, jau pervėlu. (Juokdamosi ir rodydama į staliuką). Bet tų nesigėdink, aš visai nežuriu ir tą pusę.

LUCIJA: (Taipat). Ir aš nežuriu ir tą pusę, net galvą nusukau... ir žiuriu į sieną...

SCENA 2.

KATRĖ: (Įbėga. Jauna mergaitė su balta kepure ir balta priejuoste. Linksmiaria). O koki panelės norite?

MARYTĖ, ONUTĖ IR LUCIJA: (Kartu plaukus šukuojasi lygiai ir kad juos nekirtų ir greitai). Katrė, atnešk mano veidrodį — tiksliai skubink!

KATRĖ: (Juokdamosi). Kadangi panelės kartu kalbate aš negaliu suprasti ko norite. Kiekviena atskirai pasakykite.

MARYTĖ: Veidrodį iš mano kambario!

KATRĖ: Gerai.

ONYTĖ: Veidrodį nuo mano staliuko.

KATRĖ: Klausau.

LUCIJA: Veidrodį kurs dėžutėje.

KATRĖ: Gerai. Tris veidrodžius. (Išbėga).

SCENA 3.

MARYTĖ: Gailėsitės kad jus man nenorite nusileisti. Neužmirškite kad jeigu aš nebūčiau motinos išprašiusi mus leisti į koncertą tai būtumėte gavusios sėdėti namieje šiandien.

ONYTĖ: O, atsiprašau — tai mano nuopelnas! Mama man tą jau seniai pradžėjo.

LUCIJA: Jeigu ne aš, vakar butute buvusios ant vakarienės pas tetą Kristiną. (Marytė ir Onytė juokiasi).

MARYTĖ: Vakariene pas tetą Kristiną? Tai dar turi kuomi girtis.

ONYTĖ: Teta tokia įkyri!

MARYTĖ: Arbėtelė su pyragėliais — teta, senas dėdė, kuris nuolat darė pastabas apie kaipurius tingius panelės ir norėjo kad jos plaukus šukuotųsi lygiai ir kad juos nekirtų

sulyg šios dienos mados, ir ponai patarėja, kuri gulėdama ant kanopos glostė savo šuniuką.

ONYTĖ: (Tas šuo tai dar nearšiausias. Bet ta jaunomėnė su kuria ji mus ragino draugauti. Ir Juozukas kada norėjau kad jis su manim pašoktų polką tai pasislėpė po stalą).

LUCIJA: Aš tyčia daug valgiau čokoladinių saldainių ir šokau su Juozuku.

MARYTĖ: (Juokdamasi). Judu stebuklinai šokote. Jis į dešinę pusę, o tu į kairę. Jis nuo savęs, tu į save. (Rodydama šoka).

LUCIJA: (Piktai). O tu kaip šoki? Galvos visai nematyti taip jau slepi... ir mosuoji rankomis kaip vėjas... O... taip (Mėgdžioja ir šoka. Onytė juokiasi).

MARYTĖ: (Rimtai). Lucija, neužmiršk kaip tu drįsti juokus kresti iš savo vyriausios sesers.

LUCIJA: Tai ir tu neužmiršk.

SCENA 4.

KATRĖ: (Atneša tris veidrodžius ir padnoda panelėms). Prašau panelės! (Kiekviena paima veidrodį ir pastato ant stalelio). Ar panelės eisite kur šiandien?

MARYTĖ: O, taip eisime su mama į koncertą. Diena tokia graži — sunku pasilikti namieje.

(Bus daugiau)

SEJIKAS

PILIETYBĖS KLAUSIMU.

Vienas įdomiausių Amerikos naturalizacijos įstatymo dalykų yra pilietybės išsižadėjimas ir iš naujo pilietybės atgavimas.

Pirmiausia reikia pažymėti, kad nei vienas Amerikos pilietis negali išsižadėti pilietybės kuomet šalis turi karą. Tai suprantama kiekvienam ir kaip toksai paaiškinimų nebereikalingas.

Kiekvienas amerikoniškas pilietis gali išsižadėti pilietybės išreiškus savo tokį norą. Tuo tikslu jis gali kreiptis teisman. Gali iškelti sveltimo šalin ir tenai naturalizuotis pagal tos šalies įstatymą. Gali iškelti sveltur ir be jokios žinios arba leidimo gyventi ilgiau, negu naturalizacijos įstatymas leidžia.

Amerikos naturalizacijos įstatymas tuo klausimu daugiasia skaitosi su duoto asmens norais ir liūsa valia. Delto, kas nori išsižadėti pilietybės, gali pasirinkti tinkamiausią tam tikslui būdą, idant gautų užtekintus įrodymus, kad nenori būti Amerikos piliečiu. Tad jei koks amerikoniškas pilietis iškeltų kitur ir kitos šalies priima pilietybę, tuomet negali jau būti jokios abejonės jo pasielgime. Lygiai jei tai pat padaro Amerikos teisme.

Amerikoniško piliečio sveltimojo šaly padaryta ištikimybės priesaika taip pat skaitosi aiškiu pilietybės išsižadėjimu.

Jei amerikoniškas pilietis nori įstoti, pav., sveltimos šalies armijon savanoriu, arba jei nori kur sveltimojo šaly apsigyventi ant valdiškos žemės, tai toksai, kaip paprastai, turi prisiegti, ty. pažadėti tai

šaliai savo ištikimybę. Tuo būdu išsižada amerikoniškos pilietybės.

Ištikimybės priesaiga yra didžiai svarbus dalykas kaip Amerikoje, taip kitur. Amerikoje, sakysime, bent kokiam žmogui teismas pripažįsta pilietybę. Tačiau žmogus negali būti skaitomas piliečiu pakol jis nesudės ištikimybės priesaikos. Delto prisiegti ištikimybę vienai šaliai reikiama išsižadėti kitos šalies pilietybės.

Buvusio europinio karo laiku daugybė amerikoniškų piliečių įstoję į santarvės valstybių armijas. Ten jie turėjo prisiegti ištikimybę. Taigi išsižadėjo amerikoniškos pilietybės. Kadangi S. Valstybės su santarvės valstybėmis bendrai kariavo prieš vieną ir tą patį priešą, tai po karo Kongresas nusprendė priimti atgal amerikoniškon pilietybęn grįžusius iš karo tuos, kurie to nori. Tokiems savanoriams reikėjo iš naujo prisiekti ištikimybę Sav. Valstybėms.

Kas link naturalizuotų piliečių, norinčių išsižadėti Amerikos pilietybės apleidžiant Sav. Valstybes, tai naturalizacijos įstatymas pažymi:

Jei sveltimas, palikęs S. Valstybių piliečiu, grįž savo šalin nepažįs penkeriems metams nuo gavimo pilnų pilietybės raštų (antrųjų papių) ir išgyvena ten du metus, arba kitą kokią sveltimojo šaly penkerius metus, ir jei nepaduos atatinamų priesaikų, kas jį verčia taip ilgai sveltur gyventi, tuomet netenka Amerikos pilietybės teisų.

Vaizduotė padaro mus visus melagiais...

NETENKA DARBININKŲ.

Šimtai tukstančių negrų apledžia pietines Amerikos valstybes. Persikelia gyventi į šiaurius, į didžiausius miestus — pramonės centrus. Pietinių valstybių fabrikantai ir plantatoriai del to triukšmą kelia. Netenka pigių ir pastorių darbininkų. Imasi įvairiausių priemonių sulaukti negrų persikėlimą.

Kapitalistų spauda pažymi, kad tas negrų persikėlimas yra nacionalis klausimas. Delto, tuo klausimu turėtų užsiminti Kongresas. (Turėtų įstatymais sulaukyti negrų emigraciją iš Pietų. Nes, esą, negrams Pietų kraštas tinkamiausias, gi šiaurinėse valstybėse jie negeistini.

Tečiaus nei spauda, nei kas kitas nepaduoda priežasčių, delko negrai bėga iš pietinių valstybių.

Bėga jie iš fabrikantų ir plantatorių vergijos. Civilis karas kituomet panaikino negrų vergiją. Tačiau pačių negrų pilnai nepalinusavo iš kapitalo priespaudos. Daug metų pietinėse valstybėse negrai atlieka visokių darbų už pigiausią atlyginimą. Darbdaviai jų nelaiko žmonėmis, nesirupina jų kultūrinimu. Kaip senovėje, taip šiandien jie yra tamsūs, pilietinės teisės jiems varžomos. Sunkiais darbais spaudžiami ir nuolat persekiojami. Dienomis ir naktimis jis gyvena baimėje.

Iš tokios vietos kas gyvas turi bėgti ir kitur ieškoti gyvenimui vietos.

Skaudus kapitalistams smugis netenkant pigių darbininkų. Bet podraug graži pamoka visiems kapitalo atstovams. Jei su negrais būtų apsieinama kaip su žmonėmis, nereikėtų jiems bėgti kitur. Ir patiems kapitalistams būtų mažiau rūpesčių netekus reikalingų darbininkų.

Ar galima negrų emigraciją sustabdyti įstatymais, tai reikia abejoti. Tačiau visomet galima panaikinti jų persikėlimo priežastį. Kongresas turėtų pasidarbinti, kad Pietuose negrai būtų skaitomi žmonėmis, bet ne pastumdėliais.

Jei Kongresas kas metal skiria milijonus 18-ajį amendmentą vykinti, kad patenkinti fanatikus, milijonai turi būti skiriami vykinti ir kitus amendmentus, kurie paliečia negrus.

PASELIŲ PADETIS LIETUVOJE 1923 M. RUGP. 1 D.

Liepos mėn. pirmoji pusė š. metų buvo šilta ir sausa. Oro temperatūra siekė iki 72 laipsnių Reomijuro ir nuo pradžios liepos mėn. iki 20 dienai beveik visai nebuvo lietaus. Smiltynuose, aukštesnėse vietose buvo pradėjęs gelsti vasarą. Antroje pusėje liepos mėn. prasidėjo tankūs lietus atitaisė vasarojaus padėti ir mėnesio pabaigoj vasarojaus padėtis įvertinama geriau negu vidutinis.

Pirmoji liepos mėn. pusė prasidėjusi šienopiute buvo gera: gražus, sausas oras davė progos ankščiau šienavams gerai suvalyti šieną ir dobitus. Daugumoj atsitikimų, kur šienapiute buvo suvėlinta, prasidėjo nuolatini lietus nedavė galimybių gerai suvalyti šieną ir apie 20 nuosimčių jo apipuvo. Tinkamo pašarui šieno ir dobitų šmet bus suvalyta be maž tiek pat kiek pernai. Korespondentų pranešimais kairuose apskrityse (Šiaulių, Panevėžio) esama gyvulių perteklius ukininkai skuba parduoti, bet nesant didelio gyvulių reikalavimo, skundžiasi del jų pigumo.

Del šalto oro pavasrį ir pradžioj vasaros šmet visų pasėlių pribrendimas pasivėlavo. Rugiai pradėta kirsti rūs.

tik pačiose paskutinėse liepos mėnesio dienose ir tai tik aukštesnėse vietose ir pietinėse Lietuvos apskrityse (Alytaus, Seinų, Šakių, Kauno, Trakų, kaikur Ukmergės, Utenos). Del lietingo oro, rugiapiute eina nespėčiai ir nepatogiai.

Korespondentų pranešimu suvedus, matosi, kad žiemkėnų (rugių ir kviečių) šmet yra geresnis derlius, negu pernai. Jų padėtis apskrityse: Utenos įvertinama vidutinis, Ežerėnų, Rokiškio, Trakų ir visose gi kitose apskrityse geresnė negu vidutinė.

Vasarojaus pasėlių padėtis liepos mėn. pabaigoj: imant bendrai visą Lietuvos plotą, šmet įvertinama, miežiai 2,8, avižos 2,5, žirniai 2,5 ty. geresni negu vidutiniai tikrai vikius ir kai kur žirnius apypuolė amaras; linai įvertinami 3,0 vidutiniai. Bulvių padėtis įvertinama geriau negu vidutinė ir jų derliaus galima tikėtis neblogesnio kaip perėjais metais.

Kairuose vietose liepos mėn. (2,22 ir 27 d.) krito ledai, bet lankų pasėliams nebuvo žalingi. Sodų užmezgusių vaisių daug nukrito, todėl didelio vaisių kiekio šmet negalima tikėtis.

[Lietuva]

KAINOS.

Alytuje liepos mėn. mokėta litais vienam centneriui: rugių 14, kviečių 24, miežių 12, avižų 15, žirnių 12, sėmenų 24, ruginių miltų 17, kvietinių miltų 48, miežių kruopų 29, bulvių 4, ir pusė, šieno 6 — 4½, dobitų 6; vienam kilogramui sviesto 4—5, lašinių 5 — 5½, galvijenos 1 litas ir 25 centai; darbo arkliai 600 litų, melžiamai karvei 300 litų, suaugusiai aviai 30, ir penkių savaičių paršeliui 8 litai.

Ir štai einu toliau tavim apšvaigęs, taip sako mumsainiave. Rugiai pradėta kirsti rūs.

IŠ SEINŲ LIETUVIŲ VARGŲ GYVENIMO.

Lenkai visai prislėgė okupuotus Seinų apskrities dalies lietuvių gyvenimą. Lietuviai tikrai pasijuto nebeturi teisės būti lietuviais toje srityje. Visais atžvilgiais pasidarė gyvenimas labai nepakenčiamas.

Gaudo vyrus.

Nė vienas lietuvis gyventojas nėra garantuotas del savo turto, buto, net asmens gyvybės neliečiamybės. Eina įvairūs sekvestrai, žiaurios kratos ir suėmimai lietuviams duobti ir jų gaivalui naikinti. Suangės jaunimas gaudomas naktimis, net bažnyčiose ir gabenamas kariuomenėn kaipo savanoriai. Kuriems jauniems vyrams pavyksta nepatekti biaurosna lenkų rankosna ir atsidurti kokion Poznanėn, tie turi slapstytis didžiausiais pavojais savo sveikatai ir gyvybei, sunkiois represijomis savo namiškiams. Jaunieji Vinikiaičiai, Buračauskai ir kiti vyrukai (jų yra keliolika tik iš vienos Seinų parapijos lietuvių) turi sunkius vargus vargti netėvų pastogėje.

Jau gerai žinome, kaip lenkai katalikai negerbia katalikams brangių bažnyčių ir švenčių. Katalikų susirinkimus ir suvažiavimus šventadieniais bažnyčiose naudoja savo biauuriams tikslams — nelenkams skriausti ir kankinti: gaudos jaunus vyrus, ima stukas ir kitokių priekabių daro. Ir pagalvokite, del minimų lenkų darbėliu lietuvių pradėjo vengti bažnyčios, emė neiti šventa-

dienais ant pamaldų, norėdami išvengti lenkų daromų nemalonumų ir visokių niekinimų bei žeminimų. Lietuviai pradėjo šalintis nuo savo myliamiausios bažnyčios — tikra žodžio prasme. Lietuvių jaunimas, neturėdamas laisvės nebeteiko galimybių daryti gražių susirinkimų, pasilinksminimų ir tuo būdu nejučiomis duodasi kartais ir nemoraliai gyvena.

Nėra mokyklų.

Visame krašte nebėra lietuviškos mokyklos. Seinuose kai pernai rudenį uždare trijų klasių progimnaziją ir pradžios mokyklą kurioj buvo susispietę mokyti pusantro šimto vaikų, tai ir dabar teberioško ant durų lenkų uždėtieji antspaudai, o tie kambariai, mokyklos buto, stovi tušti. Jau keleri metai, kai nebėra mokyklų, o lietuvių vaikų priaugo didelis skaičius. Žmonės dejuoja, kad negali vaikų pamokinti. Teisybė, lietuviai moko savo vaikus lietuviško rašto, bet moko taip, kaip mokė Muravjovo laikais. Ar lietuviai galėjo tikėtis, kad jie susilauks tokios malonės nuo lenkų, kurie dar lietuvių broliais nesidrovi vadintis. Jie netikėjo, o tačiau susilaukė gadynės, kad lietuvių motinos prie ratelių sėdėdamos didžiausioj slap-tumoj mokina savo vaikelius lietuviškojo rašto. Kokių jausmų turi okupuotieji lietuviai gyventi prie brolių lenkų. Lietuviai, nors trumpai pagyvenę nedidelėje Lietuvos valdžios laisvėje, deda pastangų savo teisėms ginti. Vargas, kad lietuvių inteligentus išgrudo iš okupuotųjų vietų. Bet žmonės patys daro žygį. Štai šiomis dienomis išvyko

Seinų krašto lietuvių delegacija mokyklų reikalais Bielostokan ir Varšavon. Jie ten klabens: kodėl lietuviams draudžiama lietuviškai savo vaikus mokyti, kodėl uždaromos dideliausiais pačių lietuvių vargais įsteigtos mokyklos ir tt.

Krislas akyje.

Dabar Seinų okupuotame krašte šiaip taip gyvuoja tikrai vienintelė lietuvių įstaiga, tai lietuvių našlaičių vaikų prieglauda. Bet ir toji prieglauda yra baises krislas lenkų akims. Ir į minimą prieglaudą lenkai tiesia savo judosinės rankas, kad ją pasmaugus arba pavertus lenkučių iš lietuvių vaikų dirbi-mo įstaiga. Lenkai buvo siuntę kokių miniškų (jas lietuviai Poznanės Dobomis vadina) minimai prieglaudai vesti. Bet lietuviai nepriėmė tos malonės. Dabar siūlėsi su savo globa lenkai kunigai, kurie jau įsiviešpatavo Seinuose, bet lietuviai ir jų globos nepriėmė, griežtai pažymėję: "Mes turime globėjus, tik jūs mums nekludykite." Bet prieglauda neduoda lenkam ramybės. Jie landžioja po ją su įvairiomis vizitomis ir revizijomis, su įvairiais įdomiais siūlymais ir sumanymais. Be to, ir patys prieglaudos daržai kenčia nuo grobėčių "aukštakulturių" lenkų rankų. Bet kenčia našlaitėliai, aimanuoja jų vadėjas ir giunčia sunkius savo atidusius į Teisingąjį Dangų.

Kryžiaus kelias.

Del minimų persekiojimų net senesnieji vietos gyventojai lenkai kartais reiskia nepasitenkinimo Varšavos valdžios administracijai. Patiems lietuviams

tai jau yra tikras kryžiaus kelias. Kartais žmoneliai, likę be vadų ir neturėdami kur gauti reikalingo patarimo sunkiose reikaluose negrimzdus, ima ir stklumpa po sunkiuoju priespaudos kryžium: žmoneliai, nebetekę jėgų, visai nusimena ir nuleidžia rankas. Bet kai įvyksta koks smarkesnis lietuviams dunkstelėjimas, tai jie susyk pasidaro stipresni ir standžiai stoja prieš engėjus. Lenkai jaunimo gaudymais, žiauriais areštais, net žudymais žymiai išterorizavo lietuvių: jaunus ar senus bevelijo ramiai kentėti namie ir nesirodyti viešesnėn vieton, kad neperėjus kelio "prošepanui." Lenkai buvo pamana nugalėję atakliuosius lietuvių ir visur įvedė Polską. Kliuvo dar tikrai lietuviai kunigai vyskupo Karoso pastatyti Seinuose: parapijos klebonas Jasenaukas ir katedros rektorius Dvaranauskas. Pavyskupis Jalbrzykovskis šiemet vasarą abudu tuos kunigus atstatė nuo vietų. Parapijos klebonu paskyrė lenką Gesievskį, beveik nemokantį lietuvių kalbos, katedros rektorium — lenką Pardą, visai nemokantį lietuvių kalbos ir vikaru Kovalevskį truputiuką temokantį lietuvių kalbos. Gi kun. Jasenaukui ir kun. Dvaranauskui geradėjas pavyskupis Jalbrzykovskis pasiūlė vietas Lenkijoje. Bet nuo vietų pašalintieji kanigai — pašalinti tikrai del jų lietuvišybės nesutikę priimti lenkiškos, bet nekatalikiškos malonės ir bevelijo kun. Jasenaukas likti

paskutiniuou Seinų bažnyčios vikaru, o kun. kanonikas Dvaranauskas — visai buti be vietos, taip kaip jis ilgus metus buvo vargęs be vietos, rusų caro laikais. Šis akiplėšingas lenkų bandymas išplėsti iš lietuvių jų dvasios aprupintojus visai netaikiai sujudino visus Seinų parapijos lietuvių, kurie užmiršę visą bailę visų sunkumų, stojo savo kunigų ginti. Jie pasakė okupantams: "Jūs pašalinote iš vietų niekuo nenusikaltusius lietuvių kunigus, kurie rūpina ir lenkų katalikų reikalus, nes lenkų kalbą kaip tikrieji lenkai vartoja, tai mes tuos kunigus laikysime savo pastangomis." Gyventojai nežiūrėdami jokių pavojų pradėjo šventadieniais eiti gausingai bažnyčion ant pamaldų taip, kad kai lenkai po sumos išėdavė, tai lietuvių, kurių buvo daug daugiau negu lenkų emė buti lietuviškos pamaldos. Buvo lenkų sumanyta keisti pradėdamųjų pamaldų tvarką bažnyčioje. Ligšiol buvo taip: prieš sumą lenkai visą laiką gieda ir turi lenkišką pamokslą, per sumą lenkai gieda lotyniškai, po sumos lenkai gieda "Viešpaties Angėlą," paskum lietuviškas pamokslas, po pamokslu lietuviai gali giedoti ligi mišparų. Dabar naujieji "dušpaštežai," inspiruoti iš Lomžos (ten gyvena pavyskupis Jalbrzykovskis) ir nemokėdami lietuvių kalbos, sumanė tenkintis vienu lenkišku pamokslu sumos metu nes, girdi, ponievaž jau čia (Seka ant 4-to puslapio)

HELMAR
TURKISH CIGARETTES

BOXES of 10 or 20

AR JUS ESAT NUOLATINIS RUKORIUS

Jeigu esate, tai Jūs turit rukti cigaretes is lengvo tabako.

Turkiskas tabakas yra lengviausias ir geriausias tabakas del Cigaretų.

HELMARS yra iš 100% Tyro Turkiško Tabako ir duoda Jums nuolatinį gerumą ir malonumą, nežiurint kiek daug ruktumėt.

HELMAR yra supakvoti kietose skrynute, kas apsaugoja juos nuo susilaužymo ir susimankymo. Paprasti Cigaretai yra supakuoti į pušelius.

ATSIMINK SKRYNUTE IR VARDĄ

Anarapros
Išdirbėjai angliciausias rusiškos Turkiskų ir Egiptiškų Cigaretų pasauelyje.

HELMAR

IS SEINŲ LIETUVIŲ VARGŲ GYVENIMO

(Tęsa nuo 3-ojo pusl.)

Lenkija, tai piliečiai privalo lenkų kalbą mokėti ir lenkų kalbą Dievą garbinti. Taip liepos mėnesio pabaigoje buvo pirmą kartą nuo (1915 m.) išeita per sūnų sakyti lenkiško pamokslas. Kilo visai neįtikėtinas triukšmas. Lietuviai lyg instinktu vaduodamiesi, pradėjo eiti iš bažnyčios. Lenkai, manydami, kad kas laukė damosi, ir tie lietuviai pasėkė. Bažnyčia pasidarė pursiuotinė. Del susidariusio nemalonans upo daug žmonių nebegriežė bažnyčion, bet nu-kiutino savais keliais. Lenkai kunigai buvo bepradeje leisti šnekas, kad neberekalingos būtų ir kitos prieda- mos lietuvians pamaldos — gegužinės ir spalinės. Bet po nenusisekusio liepos mėnesio pamokslas, tos šnekos nutili- sios. Mat, buvo teirautasi Lomžos iš kur būvę atsakyta, kad katedros-bažnyčios pa- maldų tvarka būtų kaip buvu- si. Lietuvians pamokslus sako: kun Jasenasukas ir kun. Dvaranasukas. Girdėti buk- kun. Giesvėskis noris sakyti lietuvians pamokslus. Bet lietuviai žino, kaip jis moka lietuvų kalbą, tai pataria jam nepradėti to darbo. (Tik- ri juokai eina iš kun. Giesvė- skio lietuvų kalbos mokėjimo. Pavyzdžiui, ateina lietuvų žmogus išpažinties (faktas) labai susirupinęs sunkiu nu- sidėjimu: drebėdamas pasako- tą nusidėjimą katedros rektoriui Giesvėskui, o jis: "ge-rai, gerai." — pritaria. Žmo- gus meta klausyklą ir eina- pats nežinia kur.

Statys lietuvišką bažnyčią?

Bažnyčioje darosi Lietu- viams vis delto siaura. Tai brzykovskiai ar Misieviciai, buk iš Lomžos kilusi mintis, kad lietuviai pasistatytų sau lenkų katalikybės apaštali-

atskirą bažnyčią. Nors Sel- nų katedra nėra parapijos bažnyčia, yra senai sudėgus, o ka- tedra domininkų vienuolių ir parapija yra tik įnamė (kam- pininkė) katedroje, bet štai broliai lenkai Seinų parapijo- nis lietuvius nori atstumti ir siūlo jiems statyti atskirą bažnyčią. Ir siūlo jiems sa- vo bažnyčiai vietą apsirinkti, bet kuriame parapijos kaime. Bet lietuviai tariai: jei sta- tytis atskirą bažnyčią, tai jau statytis Seinuose, kaip kraš- to centre ir, kad bažnyčią lie- tuviai statytųsi — del teisy- bės — ne vienomis savo lėšo- mis, kadangi ir patys lenkai parapijonys nėra ne skatiku prisidėję katedros bažnyčiai statyti. Taigi antros bažny- čios statymo klausimu nuva- žiavo Lomžon kalbėtis lietu- vių delegacija, kuri išvažiavo Bielostokan ir Varšavon švie- timo reikalais.

Nenustoja drąsos.

Nors labai lenkai spaudžia ir gyvenimo naštos vos pake- liamos, bet lietuviai dar nėra nustoję ir savo atsparumą stiprina galimais būdais. Y- pač religiniais motyvais lietu- viai stiprina savo tautinę po- ziciją okupuotoje parapijoje. Juk nuo amžių lenkų buvo du- nuojiama lenkinamiams Lietu- viams lenkiškoji katalikybė. Dabar gi toji veidmainingoji katalikybė tai visame nuogu- me. Pradžioje lietuviai ne- galėjo suprasti kas darosi kaip tai, katalikai lenkai baž- nyčią ir katalikų religiją taip bauriai vartoja Lenkijos kra- ugeringajai garbei didinti? Ne. Lietuviai svarsto: "Te- gi ir patys lietuviai yra kal- ti, kad įsiviešpatavo ant lie- tuvių sprando vyskupai Jul- brzykovskiai ar Misieviciai, bet mes tokių veidmainios lenkų katalikybės apaštali-

neklansysime, nes jie darbu- jasi čia tik mums katalikams suesti Lenkijos garbei." To- je sunkioje kovoje okupuoto- je Seinų lietuviai atsimena savo vyskupo Baranauko dai- nas prieš rusų priespaudą lie- tuvians katalikams ir tų dai- nų žodžius taiko naujiems spaudėjams lenkams sakyda- mi:

"Kad tu, lenke, nesulauk- tum, nebūs kaip tu nori, — Bet kaip Dievas duos, ne- tavo įsakai nedori."

Melbėjimai lietuviškai.

Spaudžiamieji lietuviai, ne- šiodamiesi savo grynos šir- dyse tikrąjį katalikų Bažny- čios tikėjimą, gaivinasi juo- savo gyvenamose kovose. Lietuviai dabar gausingai spiečiasi bažnyčion, nepaisy- dami įvairių pavojų iš lenkų pusės. Skirtų lietuviškiems giedojimams metu (po su- mios) galingai gieda suplika- cijas ir kitas giesmes, kurių yra juos kadais išmokę kun. Narijauskas, "Šaltinio" spe- ustuvės darbininkas a. a. Do- kalskis, mokytojas Tijunaitis. Ir Dievas jų balsu iškalio: per didžiausias lenkų kelia- mas bangas lietuviai išsilaiko ir juokiasi iš lenkų tuščių pa- stangų. Lietuviai yra tvirtai įsitikinę, kad lenkų viešpa- tavinimas nėra amžinasis, nes Die- vus tiesų laukytųjį Dievas negalys laiminti. Ir jaun- mas kartais susirinkęs užtrau- kia lietuvišką dainelę, atsi- mena netolimus senus sma- gius laisvės dienas ir grūdina savo krutinės atsparumui prieš lenkų spaudimą ir viso- kias šunybės. Taip darosi ir Punnsko parapijoje vieno tik- tai daikto okupuotieji lietu- viai reikalauja iš Laisvosios Lietuvos lietuvių: bent mora- linės paramos, jei kitokių yra sunkiai galima teikti.

[L. "Laisvė"]

KOVA SU ALKOHOLIU.

Alkoholis labai plačiai var- tojamas. Kad retkarčiais skelbiama girtybei, tai daž- nai net apšviestose žmonės išsitaria, buk nėra reikalo taip didelio triukšmo kelti. Kai kas dar pastebi, kad jei alkoholis būtų taip labai ken- ksmingas, kaip apie jį rašo- ma, tai ikišiol visa žmonija nuo jo vartojimo būtų išny- kusi. Gal taip būtų ir įvykę, jei ne ta laimė, kad didžiūma gyventojų visai nevartoja ir neraganja alkoholio. Bet kas suskaitys tuos žmones, kurie nuo alkoholio tikrai žuvę?

Alkoholis ir alkoholiniai ge- rimai nėra naujas išradimas. Bet tie visi, kurie tuo argu- mentu gina girtybę, yra klai- dingos nuomonės. Pirm ke- letos tukstančių metų toksai vynas buvo žinomas Aigipte ir Kinijoje. Iš tenai jis atve- žtas Europon, paskui į kitas pasaulio dalis. Taipat seno- vėje buvo žinomas ir alus. A- pie tai mini senovės graikai ir romėnai rašytojai. Seno- vėje taipat buvo žinomas ir fermentuotas medus kaip puikus gėrimas.

Čia minėtuose gėrimuose buvo labai mažas alkoholio da- lis. Tuos gėrimus vartojant nebuvo žymios skriaudos vi- suomenai. Tie gėrimai nebu- vo daug kenksmingi žmogaus organizmui, jei retkarčiais jų mažai vartota. Tais laikais labai retai pasitaikydavo gir- ty žmonių.

Bet girtybės epidemija pa- kilo, kuomet pramanyta pigus ir visiems prieinamas degti- nės gaminimas. Europoje girtybė ypač pradėjo plisti, kuomet 18-ame šimtmety prū- sai išrado alkoholio gaminimą iš bulvių. Girtybės ne tiek buvo, kuomet alkoholis buvo gaminamas iš javų. Toks al-

POVILAS BALTUTIS

Žinomas Bridgeporte veikėjas ir biznie- rius. Federacijos Kongreso laike jis parda- vė daugiausia tikiųjų ir pertai laimėjo skirtą- ją dovaną, bet nuo dovanos \$10.00 aukso atsi- sakė.

Bepigu, kad visi mūsų biznierių nesibijo- tų aiškiai dėtis prie katalikų darbo. P. P. Bal- tutis niekuomet nebuvo baltys ir sąžinės už pi- nigus nėra pardavęs. O biznis jam eina dar geriau, negu kitiems šiaudadašiams, nes są- žiningai žmonėms patarnauja.

koliois buvo brangus, ne vi- garbė.

siems prieinamas. Bet iš bul- Delto šandie visos kultu- vių gaminama degtinė buvo ringos tautos ir kovoja su al- pigi, kiekvienam įperkama. koholiu.

Girtybės pasekmės visiems žinomos. Neveltui alkoholis paskiaus užvardintas didžia- sia žmonijos rykšte ir jam skelbta kova. Ta kova ir šiandie nesiliauja. Nes žmo- nės nepaliauja girtuokliavę.

Girtybė baista kienia žmo- gaus sveikatai ir dorai. Gir- tybės pasekmės skaudžiai at- siliepia į žmonių ištisas kar- tas, gerbuvį ir pačių tautų

GIRTUOKLYSTES GLO- BEJAI

Šilavos valsčiaus taryba ir valdyba pradžioje šių metų buvo blaivi ir todėl neleido savo valsčiuje atidaryti trak- toriaus. Zydeliai ir šmugel- ninkai labai nusiminę, kad iš žmonių negalės litikus čiu- lpti, užtat nesigailėjo "maga- ryčių" "valsčiaus ponams,"

o jų žmonelėms anodijos ant cukraus, kad tik pasigailėtų jų vargšų. Tikrai labai buvę "pamačlivi" ir suminkštino širdis, nes gegužės mėnesio la- rybos posėdis prieš savo pir- mąjį nutarimą, leido atidary- ti traktierius. Gėda!

VYSNIŲ VYNAS.

Imti 20 svarų geriausių vy- snių ir svarą žemuogių; tą vi- są sugrusti, sudėti į drobių maišuką, išspausti nors su- rių dirbamuose spaustuose, jei tam tikrų spaustuų arti nėra. Išspastą turinį palaik- tyti 24 valandas, paskui idėti keturias uncijas smulkiai su- grusto cukraus, gerai išmai- šyti, palaikyti mediniame in- de 40 dienų. Kaip nusistos, supilti į butkus ir trumpame laike pasidarys labai gardus, vynui panašus gėrimas.

Kaip PRASALINTI VAN- DENĮ IS VYNO.

Reikia įpilti ištirpyto alu- no (koso) į tokį vyną paskui paimti kempinuką (gūpuką) pritraukti alyvos ir ta kemp- nuke užkibus vyno induką, ap- versiti jį ant kempinukės; va- nduo per tokią kempinukę iš- tekės, o vynas pasiliks.

Kitas budas:

Imti nendrių puodelį, idė- ti į vyną; nendrės ištrankis vandenį iš vyno; nendrės dė- lioti, kol jos ištrauks visą va- ndenį. Kaip vandens vynas nebus, nendrės liks sausos. Panašiai su nendrėmis galima išbandyti vyną: nendrę įkišus į vyną, jei nendrė pritranks vandens, — vynas vandeniui atmiestas, o jei nendrė, san- sa, tame vyne vandens nėra.

[Vienybė]

Suv. Valsė prezidento sek- retorius algos gauna \$7,500 i metus.

MOKYTOJO PASAKOJIMAI VAIKAMS.

Širdis ir kraujas.

(Tęsa)

Ką gi daro alkoholis, kai jis paten- ka į kraują. Jis naikina baltuosius rutuliukus ir musų sargybinius apluoši- na. Įsivaizduokite sau, kad musų prie- menėn išbriovė vagys ir pradėjo rink- ti jų šrapnelius. Mes, žinoma, atida- rė langą šauktumėm sargybą. Bet, taip pamanykime, jei musų sargybinių visi būtų luošii, tai, kolei jie subėgtų, vagys suskubtų visa pagrobti ir pabėgti.

Taip ir alkoholis sužeidžia baltuo- sius kraujo rutuliukus, ir todėl žmogaus priešrinkai lengviau gali įsibriauti į kraują; kraujas užtersiamas — ir žmo- gus miršta. Jūs, be abejonės, esate gir- dėje, kad kartais del piršto išpiovimo kraujas taip užtersia, kad žmogus ima ir numiršta. Geriantiesiems gi žmo- nės net mažiausioji operacija darosi pavojinga gyvybei. Po operacijos kiek- viena žaizda stropiai perrišama tam tik- ra specialine valyta vata ir merlium. Bet ore — kaip jau žinote — yra ne- išskaitoma daugybė akia nematomų gry- belių, įvairių ligų grybelių (bakterijų). Toks grybelis gali patekti žaizdon, ir ta- da joks gydytojas jau jam trukdyti ne- gali. Jei tokiais atsitikimais yra svei- ki ligonio kraujo baltieji rutuliukai, tai jie tuojaus apsupa kenksmingą grybelį, apipudo ir išmeta laukan. O jei baltie- ji kraujo rutuliukai nesveiki, jie daž- niausiai taip greit jau nebegali pasiprie- šinti kraujo užtersimui. Štai delko aš sakau, kad geriantiesiems žmonėms kiek- viena operacija esti pavojinga gyvybei. Dabar aš noriu papasakoti jums dar apie kraują nešiojamą gyslas. Tai —

lankstų vamzdeliai, kuriais smarkiai te- ka kraujas ir išnešioja maistą po visą kūną. Alkoholis padaro negerumų gys- loms. Alkoholiniai gėrimai turi kalkių. Kalkių reikia mūsų kaulams. Kai iš- tirpintos kalkės su maistu patenka į kraują, tai jos sunaudojamos kaip me- džiaga naujiems kaulams daryti. Ką gi alkoholis padaro su kalkėmis? Jis i- neša kalkių į kraują nesuvirškintų pavy- dalu ir atideda ant gyslų sienelių. Jūs, turbūt, matėte, kaip murininkai dirba. Jie ima kalkių, krečia ant sienos, pas- kum ištepe sulygina. Taipat daro ir alkoholis: jis taipat apdeda gyslų sie- nules kalkėmis, bet jų neilygina. Ir štai iš lankstų ir švelnių kraujo nešio- jamų gyslų pasidaro kietos ir šiurkščios, kaip medžio žievė. Kas gi toliau? Kie- tomis ir šiurkščiomis gyslomis kraujas jau nebegali bėgti tokiu greitumu, kaip lankstomis ir švelniomis. Bet esti ir dar kitaip! Dažnai tokių šiurkščių kie- tų gyslų įdubimuose užstringa kokia kraujo dalelė, prie jos prisideda kita ir trečia, — žiūrėk galvėle visa gysla užsigriozdžia — įvyksta gyslų užsikim- šimas. Bet reikia žinoti, kad kraujas teka be sustojimo. Štai, prie užsikim- šusios vietos renkasi vis daugiau ir dau- gian kraujo: praeiti per kamštį jis ne- beįstengia, ir nuo kraujo spaudimo gys- la sprogtas. Jei tokia nelaimė atsitin- ka kurioje gysloje plančiuose, tai žmogus gauna plaučių uždegimą, arba kraujas prasimuša per gerklę, nuo ko dažnai tenka žmogui mirti. Jei gysla perplyš- ta smagenose, tai kraujas užlieja sma- genas, ir ateina žmogui mirtis. Nors plaučių uždegimas ir smagenų kraujo užliejimas ištinka ir negeriančius žmones, delto kad šios ligos pareina ir del kitų įvairių priežasčių. Bet vis del-

to dažniausiai šios ligos tenka sutikti geriantiesiems žmonėms — ne tik tai ti- kriems girtuokliams, bet ir žmonėms, ku- rie geria "su saiku." Jie ir nemano, kad alkoholis jiems kenkia, delto kad tą valandą, kai alkoholi geria, o kenksmin- gumo nepajaučia. Imkime pavyzdį. Mie- stuose žmonės smulkius kasdien varto- jamus daiktus ima "ant knygutės," ty- kai žmogus ima iš pažįstamos krautu- vės arbatos, kruopų, cukraus ir tt., tai pardavėjas jam užrašo knygutėje pi- nigi, kiek ėmėjas jam bus už tas prekes skolingas. Mėnesio gale ėmėjas turi užsimokėti visus tuos pinigus, kurie krautuvininko įrašyti knygutėje. Ir žmonės, kurie nuolat, kad ir ne po- daug, traukia alaus ir degtinės ir gerai dar besijaučiantiems, panašiu būdu, kaip į kokias sąskaitų knygutės, užrašinėja- mos tos nedidelės pocijos nuodij, ir vie- na gražią dieną jiems tenka išsilyginti už tai sunkia liga. Supresnį žmogų at- siskaitomoji diena ištinka vėliau, silp- nesnį ankščiau.

Mokyti žmonės yra apskaičiavę, kad blaivus žmonės gyvena 6—9 metais il- gian ne kaip girtuokliai ir geria "su sai- ku."

Smagenos.

Ligšiol aš jums, vaikučiai, pasako- jau apie musų organus, apie tuos smul- kiuosius darbininkus, kurie įvairiose musų kūno dalyse maistą perdirba ir kraują. Iš viso to mano pasakojimo bu- vo galima išvesti, kad visas musų orga- nizmas yra turtum gerai įtaisytas fabri- kas (dirbtuvė). Bet kiekvienas fabri- kas turi direktorių, kuris tvarko visus darbus. Tokį direktorių turi ir musų kūno fabrikas. Tai yra mūsų smagenos. Smagenos yra minkšta pilkšva masė, ap- dengta odele ir visa išraižyta daugybe

smulkių kraujo nešiojamų gyslų. Kam- tos gyslos yra smagenoms reikalingos; Na-gi kaip ir apskritai kraujo nešioja- mosios gyslos: maistui teikti. Musų galvoje smagenos yra užėmusios gana daug vietos. Jos guli kaulinėje dėžėje (kiauše). Jei mums atsitinka sumušti galvą, tai smagenos vis delto esti ap- saugotos nuo užgavimo to kaulinio kiau- to. Nuo šalčio ir šilumos smagenas sau- go ir plaukai. Musų smagenos brangi Dievo dovana. Jei mes neturėtumėm smagenų, tai negalėtumėm galvoti, ne- galėtumėm protauti, negalėtumėm nie- ko spręsti. Juk mūsų smagenose ir mu- sų atmintis sėdi. Ačiu smagenoms, mes patyriame džiaugsmo ir vargo jausmus, ačiu smagenoms mes suprantame tai, kas mums sakoma apie Dievą, apie gy- venimą ir mirtį, ir apie tai, kas mūs laukia anapus grabo.

Mūsų galvos smagenos susideda iš trijų dalių: didžiųjų, mažųjų ir pailgu- tųjų smagenų.

Didžiosios smagenos yra tuč tuo- jaus už mūsų kakto. (Tai yra didžioji ir pati geroji smagenų dalis, kurioje y- ra susitelkę visi mūsų protiniai gebėji- mai.

Mažosios smagenos yra sudėtos po di- džiiosiomis smagenomis. Mažųjų smage- nų užduotis — turėti lygsvarioje musų kūnas ir valdyti visi musų judėjimai. Mažas vaikas, pradėdas vaikščioti, pasi- kėlęs ant kojelų, bet paprastai tuoju- puola. Tai delto, kad mažos vaiko sma- genos dar nėra taip išsivysčiusios, kaip subrendusio žmogaus.

Pailguotosios smagenos yra dar žė- miau. Jos valdo kraujo apytaką, maist- to virškinimą ir kvėpavimą.

Toks yra mūsų smagenų darbas. Fabriko direktorius privalo gerai žinoti,

kas darosi jo įstaigoje. Tam jis turi telefoną ir daug tarnautojų, kurie jam pranešinėja, kaip eina darbas, ir jiems davinėja savo įsakymus, nurodymus. Musų smagenų tarnautojai yra dirks- niai (nervai). Kas yra tie dirksniai? Tai yra minkšti balti siuleliai, kurių pil- na visose musų kūno dalyse ir kurių ga- lai prieina prie nugaros smagenų. Tie dirksniai veikia nelyginant kaip telefo- no laidai (vielos): vienu akimirksniu praneša jie smagenoms apie viską ir tuojuo neša jų įsakymus rankoms ir ko- joms. Kartais mūsų dirksniai esti ne- tvarkoje. Kai išgirstame sakant, kad to žmogaus "suirė dirksniai," tai reiškia, suprasti, kad dirksniai nesveiki. Ir štai yra toks piktdarys, kuris dažnai suardo ir smagenas ir dirksnius, bet kuris, ta- čiaus, moka nuduoti save tokio nekal- tu avineliu, kad daugelis lengvapėdiškai mano, jog jis, atbulai, pagėdas sėrgan- čius dirksnius. Kas gi yra tas piktda- ryš? Tai vis tas pats alkoholis.

Kai mes išgeriame alaus, vyno ar degtinės, tai alkoholis, patekęs į mūsų vidurinius, išvaikšto po visą kūną, po visus kampelius. Drangia su krauju jis labai greitai nuolina į smagenas, ir mes pajun- tame kad galvoje darosi šilta, kažin kas netvarku. Tai nupindgas alkoholis ap- svaigino galvą. Kas tai yra apsvaigini- ti? Tai yra laikinai smagenas ir dirks- nius suparalizuoti. Paralizas — tai y- ra maždaug kaip slubavimas. Kai mas susižeidžiamė kojų, tai slubuojame, na- galime tinkamai eiti ir net kai kada vos pavalkame nesveiką koją. Panašiai esti ir su smagenomis: suparalizuotos, "slu- bos" smagenos jau nebegali tinkamai veikti, nebegali galvoti, jausti, nebegali duoti įsakymų, palaikyti lygsvario kū- ną.

(Tęsa sek)

LIETUVIAI AMERIKOJE

MISIŲ TVARKA.

Kurias laikys Marijonų Kongregacijos kunigai, atvykusi iš Lietuvos iki Kalėdų šių metų.

1. Nuo 16 iki 25 rugsėjo — Waukegan, Ill.
2. Nuo 27 rugs. iki 7 spalio Omaha, Nebr.
3. Nuo 8 iki 14 spalio Sioux City, Iowa.

Rel. Boulevard 0537

Dr. Marya Dowiat-Sass

1707 W. 47-th St.

Valandos nuo 8 iki 12 dienų, nuo 4 iki 8 val. vak. Nedėlionis nuo 8 iki 2 val. po pietų.

Dr. A. K. Rutkauskas

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

4442 So. Western Ave.

Telef. Lafayette 4146

Dr. Maurice Kahn

Gydytojas ir Chirurgas

4631 S. Ashland Ave.

Tel. Yards 0994

Valandos: Nuo 10 iki 12 piet. Nuo 2 iki 3 po piet. Nuo 7 iki 9 vakare. Nedėl. nuo 10 iki 12 piet.

Hezkl. tel. Van Buren 0294

Ofiso tel. Boulevard 9693

Dr. A. A. ROTH

CHIRURGAS

Specialistas Moteriskų, Vyriškų Vainų ir visų chronikinių ligų.

Ofisai: 3335 S. Halsted St.

Val.: 10-11 ryto; 2-3 po piet. 7-9 vak. Ned. 10-12 d. Res. 1139 Independence Blvd Chicago.

DR. CHARLES SEGAL

Parkėd savo ofisą po numeru 4729 SO. ASHLAND AVENUE

SPECIJALISTAS

Ožkų, Moterų ir Vyrų Ligos

Val.: ryto nuo 10 — 12; nuo 2-5 po pietų; nuo 7-8:30 vakare. Nedėlionis: 10 iki 1.

Telefonas Drexel 3898

Telefonas Seeley 7439

Dr. I. M. Feinberg

Gydo specialiai visokias vyrų ir moterų lytines ligas.

2401 Madison Street

Kamp. Western Ave. — Chicago

Valandos: 2-4 po pietų 7-9 vak.

4. Nuo 21 iki 28 spalio Rochester'y, N. Y.

5. Nuo 29 spalio iki 11 lapkr. Pittstone, Pa.

6. Nuo 12 iki 25 spalio Wilkes-Barre, Pa.

7. Nuo 26 lapkr. iki 9 gruodžio Kingston'e, Pa.

8. Nuo 10 iki 23 gruodžio Scranton'e, Pa.

ŽINIOS IŠ DETROITO.

Po vasaros visų linksmybių po seimų Detroito katalikai šauniai rengiasi prie žiemos veikimo darbų. Seimai nustatė planus, kuriuos centrinių organizacijų kuopos su pasiūlytomis žada vykinti. Detroito dirva plati, medžiagos užteklinai. Tik reikia sutarimo darbe, o rezultatai bus auksiniai.

L. Vyčių kuopos suprazda-

Dr. Helen M. Wisnow

DENTISTE

2137 South Cicero Avenue (Arti Douglas Elevator) Ant antrą lubą, room 5. Tel. Cicero 5326

Valandos: nuo 9 iki 12 ctye; nuo 1 iki 5 po piet; nuo 6 iki 9 vak.

Jau Sugrįžo iš Tolimos Kelionės.

Dr. A. Račkus

Ligonius priima kasdien nuo 2 val. po piet iki 8 val. vakaro. Seredomis ir Nedėlionis ofisas uždarytas. Profesionalų patarnavimą teikia savo ofise:

1411 So. 50-th Ave. Cicero, Ill.

Telefonas Boulevard 1939

Dr. S. A. Brenza

4608 So. Ashland Avenue Chicago, Ill.

Val.: 9 ryto iki 12 piet; 1 po piet iki 5 po piet; 6:30 vak. iki 9:30 vak.

Dr. Makaras

LIETUVIS GYDYTOJAS IR CHIRURGAS.

Už Chicago greičiausiai ir arčiausiai pasiekiamas sekandoms kolonijoms: Indiana Harbor, East Chicago, Hammond, Gary, Harvey, Steger, ir Joliet. Todel visokias reikalias kreipkitės:

1444 WENTWORTH AVE. CHICAGO HEIGHTS, ILL. Tel. 494

Ketvergo vakarais: 10:45 S. State St. Roseland. Tel. 349.

mos svarbą bendro veikimo tarėsi programus įrengti kurie būtų išpildomi šv. Jurgio par. ir Lietuvių svetainėse kad visuomenė gautų progą abiejų kuopų talentais pasigirti. Vyčiai sutartinai dirbdami ir pačiai Vyčių organizacijai daugias pasidarbuos; įsirydami platesnę agitaciją, išjudis visos kolonijos jaunimą ir lengvai prie Vyčių prisijungs. Vyčiai supranta vienybę, o tame atsiranda ir galybė.

L. D. K. S. 72 kuopa savo pažangos darbą be atidėliojimo pirmyn varo ir kuopa kas kart auga. Tai vis dėka veikliams nariams Pranciūstai, kuris su pasiūlytomis kiekviena svarbesniame darbe parodo savo uolų veikimą. Taigi ir kiti valdybos nariai darbuojasi kad L. D. K. S. kuopa sustiprins.

S. L. R. K. A. kps. planuoja sudaryti Detroito iš 4 kuopų apskritį ir su smarkumų pasidarbuoti ateinančiame vajuje. Be abejonės Detroito veiklys suvienijimo nariai ne vienai kuopai nugarą pakaitis su nauju vaju.

Vyčių piknikas pavyko.

Rugs. 16 d. L. Vyčių 79 kp. piknikas pavyko. Publika atsilankė kupinai. Garbė Vyčiams už pasidarbavimą pikniko surengime.

Federacijos 4 sky. susirinkimas atsisub rugs. 23 d. tuojans po mišių šv. Jurgio par. svet. Delegatė p-lė D. Gustaitė išduos raportą iš Federacijos kongreso. Prašome visus atstovus būtinai susirinkti.

Veikėjas Iz. Nėnis išvažiavo į Gary, Ind. žada apsigyventi ir su jaunimu darbuotis p. Nėnis yra gabus scenos mėgėjas, didis jaunimo mylėtojas. Geros laimės darbuotis dailės srityje.

Paskutinis Piknikas.

Rugs. 23 d. Apyšalos daržės atsisub piknikas su "Kumštine" Lietuvis Withy parodis savo miklumą anglui žandus atidaužydams. Atvažiuokite pamatysite.

CHICAGOJ BRIDGEPORT.

Pranciškių vaju.

Federacijos Kongresui nutarus, kad mūsų seserims, kaip Kazimierietėms, taip Pranciškių, kas metą katalikų visuomenė surengia vaju, ir mūsų kolonija subruzd.

Mūsų kolonijai seserų Pranciškių reikalas ytin yra prie širdies, nes tos Seserys Nazarietės, kurios pas mumis per 30 metų mūsų vaikučius mokino, dabar kuone visos, pasiūsavusios iš "lenkų nelaisvės" susibūrė Seserų Pranciškių vienuolyne. Viena iš jų yra gimusi augusi mūsų kolonijoje. Bridgeportiečių susirpinimas tuom reikalų yra netik delto, kad visos lietuvų išeivijos tai rupestis, ne tik delto, kad 500,000 liet. katalikų vardu Kongresas nutarė uždaryti darbą pagyrė, bet dar ir delto, kad Seserys Pranciškietės, mums tiek pasidarbavusios užsitarnavo iš šv. Jurgio par. dėkingumo.

16 rugp. įvyko Tretininkų susirinkimas, kurį vedė gerb. M. Kun. Krušas. Nutarta iškasos paaugoti tam reikalui \$100.00. Išrinkta komisija iš 6 asmenų, kuri rūpinsis parapijoje vaju reikalu. Manoma eiti per namus ir spėjama, kad, pasiseks surinkti apie \$500.00. Beto spalį 14 dienų rengiamas yra vakaras, su programa, prakalbomis ir tt. Žodžiu sakant, eina gandas, kad tam reikalui šv. Jurgio parapijos katalikai sudės apie \$1,000.00.

Lai gyvuoja Bridgeportiečiai! Tretininkams už tai visuomenė tars ačiu.

AR GALIMA TURĖT PER DAUG MALONUMO?

Visa žmonija stengiasi pasauliniame gyvenime turėti kodaugiausiai malonumo. Visi vengia, kiek gali rūpesnių,

liudėsio bei skausmo. Gražus, malonus dalykas, ypač dvasių keliantis, kaip pav. daina, muzika, gamtos grožė maloni draugija, niekam ir nekuomet nubosta. Ar nubosta mums grožėtis gražiais saulėleidžiais — jūros bangomis — gėlių spalvomis? Ne ir ne. Tais dalykais grožėjoms visą savo gyvenimą. Tas pat ir su daina bei muzika. Pasaulio inteligentija, bei muzikos mylėtojai, atkartotinai mato tas pačias operas, girdi tuos pačius simfonijos kurinius — ir jį niekuomet nubosta — nepakirsta. Poną Juozą Bobravičių girdėjome dainuojant (ir tai ne visi iš mus) porą kartų ir girdėjusiems jį, jo dainavimas sukėlė dar didesnę troškimą ir vėl jį girdėti ir nuolat jo stebėtinio balso akordais džiaugtis. Bet dėja, tai negalima. Kaip visi didieji džiaugsmas gyvenime, trumpai tesitėsia ir malonumas p. Bobravičiaus dainavimu grožėtis. Bet štai dar sykį jis, mūsų įprašytas, teiksis mums dainuoti — paskutinį kartą spalį 5 d. Orchestra Hall, 8:15 vakare. Dar sykį, išgirsime jį dainuojant "Tykiai, tykiai Nėmunėlis teka" — ir niekas iš Lietuvių dar taip tos dainos nesudainavo kaip jis moka ją sudainuoti. Naveltui, stiprių vyrų akyse matėsi ašaros pabaigus jam dainuoti tą dainelę. Jei jo programoje rastųsi tik ta viena dainelė, kurią jis taip stebėtinai jautriai interpretuoja, ir tai jo koncertas būtų nepaprasta dainos šventė. Tad klausykimės jo. Jam išvažiavus — malonu bus nors prisiminti kad girdėjome savo tautos nepaprastą, didį dainininką.

AR ŽINAI KAD
Ambasadorius Boni Longare, Generalas De Marinis, Deputy DeViti ir Deputy DiMarco, išrinktieji Italų Delegatai į bušiantįjį Armament Comission, Parsi gavo speciale audencija pas Premiera Mussolini. Išsikinus savo piana programą Premieras pasveikino juos sakdamas kad jis rems juos tame darbe. Ar žinai kad Helmar Turkiški Cigaretai turi

LIETUVIAI ADVOKATAI

Tel. Dearborn 0957

A. E. STASULANI

ADVOKATAS

Vidurmiestij Ofisas

Room 1726 Chicago Temple Bldg.

77 W. Washington St.

OFISAS CICERO

1314 So. Cicero Avenue, Panedello, Seredo ir Pėnycijos vak. Tel. Cicero 6038

V. W. RUTKAUSKAS

ADVOKATAS

Ofisas Dėimiestij:

29 South La Salle Street

Kambaris 539

Telefonas Central 6390

Vakarais 3223 S. Halsted St.

Telefonas: Yards 6881

J. P. WAITCHES

Lawyer

LIETUVIS ADVOKATAS

Room R. 514-516-197 W. Dearborn Str. Tel. Randolph 5584

Vakarais: 10736 S. Wabash A Roseland Tel. Pullman 6377

A. A. Slakis

ADVOKATAS

Ofisas Vidurmiestyje

CHICAGO TEMPLE BUILDING

77 West Washington Street

Room 1726 Tel. Dearborn 9057

Namu Tel. Hyde Park 3395

S. W. BANES

ADVOKATAS

79 W. Monroe Street

Room 904 — Tel. Randolph 2800

Val.: Nuo 9 ryto iki 5 po pietų

Vakarais: 3203 So. Halsted St. Tel. Yards 1018 Chicago.

Krikščioniško Mokslo Katekizmas

Surengtas ir užgirtas Trečiojo Baltimores Koncilijaus Pagal Angliško sutaisė Kun. F. Serafinas

Dalis II, Kaina 25c.

DRAUGAS PUBLISHING. CO.

2334 South Oakley Avenue Chicago, Illinois.

geriausia skoni užtat kad jie turi savi 100% grynai Turkiško tabako? (Apgr.)

Lietuviai Doktorai

Amerikos Lietuvių Doktorų Draugijos nariai.

Dr. A. J. Bertasius (Bertash)

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

3464 So. Halsted Str.

Ofiso Val.: 1-3 po piet 6-8 vak. Residencija

8159 So. Union Ave. Tel. Bond 5913 Tel. Yds. 1690

Tel. Blvd. 7042

Dr. C. Z. Vezelis

LIEUVIS DENTISTAS

4712 SO. ASHLAND AVENUE arti 47-los Gatvės

Valandos: nuo 9 ryto iki 9 vak. Seredomis nuo 4 iki 9 vakare.

Tel. Canal 257, Vak. Canal 2118

DR. P. Z. ZALATORIS

Lietuvis Gydytojas ir Chirurgas

1831 South Halsted Street

Valandos: 10 iki 12 ryto; 1 iki 4 po pietų; 6 iki 9 vakare

Dr. M. Stupnicki

3197 So. Morgan Street

CHICAGO, ILLINOIS

Telefonas Yards 6032

Valandos: 9 iki 11 ryto po pietų 1 iki 3 vak. Nedėlionis ofisas uždarytas.

DR. A. L. YUSKA

1900 So. Halsted Str

Tel. Canal 2118

Ofiso val.: 10 ryto iki 12 po piet 1 iki 7 vakaro.

Gm. val.: 3 iki 4 po pietų. 4193 Archer Ave. Tel. Lafayette 0895

Tel. Boulevard 2468

DR. A. J. KARALIUS

Lietuvis Gydytojas

3303 South Morgan Street Chicago, Ill.

Tel. Blvd. 1401.

Dr. V. A. SIMKUS

3315 So. Halsted Street

Valandos: Nuo 9 iki 3 dienų, Nuo 7-9 vak. Nedėlionis 9 iki 12 dienų.

Dr. M. Strikol's

Lietuvis

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

4601 So. Ashland Avenue

Tel. Boulevard 7350

Val.: 3 iki 4 ir 6 iki 8 Ned. 10 iki 12

Namai: 6641 So. Albany Avenue Tel. Prospect 1930 Val.: pagal sutartį.

LIETUVIAI GRABORIAI

Telefonas Boulevard 4139

A. Masalskis

Graborius

Patarnauja laidotuvių vestuves, krikštynes ir kitoms reikaluose. Kainos prieinamos.

3307 Auburn Ave. Chicago.

S. D. LACHAWICZ

LIEUVIS GRABORIUS

3314 W. 23-rd St. Chicago, Ill

Patarnauja laidotuvių ruošimą. Reikale maldos atlikti, o mano darbe busite užgėdinti. Tel. Canal 1271-5199

PATOGI IR TRUMPA KELIONĖ Į LIETUVĄ

Kelauk rauginti ant smagų ir vėl dšios laivų, kada važiuoti į Lietuvą arba patrauk gimus draugai. Plaukimas du kartus savaitėje, Smagūs, greitai laivai, kiti ir įvairūs valgiai — rindiniai kiti laivai — parankiai visiems — su visais reikalingais — tas laivas — laivas — laivas.

hų gaunite ant S. V. Valdis laivų.

S. S. Levinthal — Rugs. 29-Spalio 29
S. S. President Arthur — Spalis 2
S. S. Geo. Washington — Spalis 6
S. S. America — Spalis 13
S. S. President Roosevelt Spalis 20
S. S. President Harding Spalis 27

Raskite apie kainas ir kitas informacijas

UNITED STATES LINES

110 SO. DEARBORN ST. CHICAGO.

Agentai, didmeninės parduotuvės.

Canada's office: 71 Queen St. W., Toronto

Vedėdai

UNITED STATES SHIPPING BOARD

Pažiurek ryt kas čia bus?

CHICAGOJE

PAGALIAUS CHICAGO VALOMAS.

Policijos viršininkui parėdžius jau areštuota daugybė miestiečių, alaus pirkliuotojų ir kitokios rūšies piktadarių. Visi įtariamai turės įrodyti, ar jie turi naudingus užsiėmimus, ar jie geistiniai miestui. To nepadarius jie turės eiti kalėjimą arba apleisti miestą. Taip bent sprendžia policijos viršininkas.

Kaslink "bootlegerių" nužudymo vedami energingi tarybmai. Bet sunkiai einasi su tais tarybmais. Niekas nenori liudyti prieš piktadarius. Kiekvienas žmogus bijo keršto.

Kuomet aną dieną reikėjo parinkti teisėjų koronerio teismam, žmonės visaip išsikabinėjo.

Penki "bootlegeriai" laikomi kalėjime ketvirtą dieną. Teisėjai atsisako juos paliečiuoti, kaip ilgai policija nesurinks prieš juos kaltinimo faktų.

Valstybinis prokuroras patyrė, kad Chicago aplinkinių miestelių taikos teisėjai daugeliui Chicago piktadarių išdavę leidimus turėti su savimi ginklus. Tie leidimai, sakoma, busių suspenduoti. Chicago tikrai valoma. Bet ar bus apvalytas, tai jau kitas klausimas.

ŠIOSE VIETOSE GALIMA PIRKTI TIKIETUS BOBRAVIGIAUS KONCERTUI, OCT. SPALIO 5 D. ORCHESTRA HALL.

"Drangas" 2334 So. Oakley Avenue, Roosevelt 7791.
Metropolitan State Bank, 2201 W. 22 str., Canal 1955.
Universal State Bank, 3252 So. Halsted St., Boulevard 07000.
Elta Commerce Co. 3251 So. Halsted St., Yards 1234.
Liberty Land & Investment Co. 3301 So. Halsted St., Blvd. 6775.
P. Baltutis, 901 W. 33rd St., Yards 4669.
M. J. Kiras, 3335 S. Halsted St., Yards 6894.
"Naujienos", 1739 So. Halsted St., Roosevelt 8500.
"Telegramas", 666 W. 18 St., Roosevelt 7653.
Dargis & Dargis, 726 W. 18 St., Canal 1603.
Jagelo Pharmacy, 4559 So. Hermitage ave., Blvd. 7078.
J. J. Zolp, 4601 So. Marshall Ave., Yards 0145.
Venta Pharmacy, 4135 Ar-

cher Ave., Lafayette 0621.
C. Montvid Pharmacy, 1824 Wabansia Ave., Humbolt 1098.
F. J. Tupikaitis, Pharmacy, 233 E. 115 St., Pullman 0659.
Justin Kulis Pharmacy, 3259 So. Halsted St., Blvd. 6974.
K. S. Joamio Apteika, 4847 W. 14 St., Cicero 39.

BRIDGEPORT.

Rugsejo 30 — 1923 Sv. Jurgio parapijos svetainėje 7-tą val. vakare, įvyks antra parapijos rengiamą vakarienę. Pirmą parapijos rengiamą vakarienę kuopuikliausiai nusisekė. Visi atsilankiusieji buvo pasotinti ir patenkinti taip kad ir vėl rengiasi eiti į antrą rengiamą vakarienę, ir žada atsiųsti svečių parodyti kaip Sv. Jurgio parapijos žmonės remia savo parapiją, ir kokią puikią vakarienę moka surengti.

Kad ši antra rengiamą vakarienę bus kur kas tobulesnė už pirmąją, galime spėti iš to kad Sv. Jurgio baz. parapijonai vis žengia prie tobulumo, ir ši kartą ką tokio naujo ir geresnio sumanys.

Visi parapijonai dirba išsiuose kad šią vakarienę padaryti pasekminga iš visų atžvilgių. Vieni parduoda tikietus, kiti auksą pinigų, dar kiti auksą valgomų daiktų, o visi parapijonai žada "in corpore" prisibūti ant vakarienos. Tokiu būdu parapijonai gauna gerą progą sueti į artimesnę pažintį su viens kitu ir linksmai praleisti laiką, užmiršti vargus.

Šeiminkės, daršėsios, linksmos bėginėja tai šian tai ten rinkdamos geriausias mėsas ir kitus valgomus daiktus. Svečiai puodus įvairius indus ir laiks nuo laiko bėga svetainėje išmėginti pečių kuo galėtų Rugsejo 30, ot taip ir nekaitaip, iškepti, išvirti. Tėko but svetainėje, kaip jos tuos išmėginimus darė, ir Jurgutėliau tu mano, taip gardžiai viskas kvepė, norėjau eiti ir paprašyt kashelio, bet, žmogeli, nedrįsau. Bet planavau kad nedeldienų Rugsejo 30 niekas nesulaikys manęs nuo buvimo ant Sv. Jurgio par. vakarienos. Ateisiu anksti ir atsivesiu ką kitą. Patariu visiems kitiems ateiti ir nepasivėluoti.

Apart gardžių valgių bus ir programa. Programe dalyvaus Chicago gabiūsiai artistai kaip tai, p. M. Janušauskienė ir kiti. Per visą vakarą groja puiki orkestra. Bus taip gražu, kad gražiau negalės būti.

Tik įsivaizduokit sau šitoki

paveikslą: naujai atremontuotą svetainę, stalai gražiai tvarkiai sustatyti, gelėms papuošti, žmonės susėdę aplink stalus linksmai šnekėjuojasi, visi valgo gardžiai, geria, muzika groja lietuviškas melodijas. Na, gražiau nereikia ir negalima.

AR ŽINAI KAD

Labai daug Hungarų gyvenančių Amerikoje išvažiuojo Hungarijon išsiųždami su saviu Amerikoniskų dolerius. Vas Pavietė už viena akra žemės yra mokama 400 Amerikoniskų Dolierių. Jie visi nori palikti ukinkais-gi ukiu tenais labai trūksta. Ar žinai kad Helmar Turkiški cigaretai turi savię geriausia ir skaniausia tabaka cigaretais? (Apgr.)

PAJESKOJIMAI

PAIESKAVI SAVO pusbrolio Juozapo Gekausko, 24 metal kaip Amerikoje 12 metų kaip grįžėjas kad gyvena Chicago, Ill. Žemotais paelina iš Kauno Redybos Šiaulių Apskrčio Liguu Parap. Dargužių Kaime. Turiu labai svarbų reikala gauti iš Lietuvos Jėgu kas žinote apie jį ar jis pats nežinai pranešti šiuo adresu, už ką busu labai dėkinga. Marceljona Macienė 509, W. Leonard Street, Grand Rapids, Mich.

PARDAVIMUI.

PARSIDUODA Skelai (svarstikles) del buclenos ar groesnės, ir du gcsiniai pečiai. Atsišaukite tuojau.
V. M. STULPINAS
3311 South Halsted Street
Chicago, Ill.
Tel. Yards 6062

BIZNIS

PARSIDUODA čeverių taisymsu krautuvė, lietuvių apgyventoj vietoj, biznis nuo seno išdirbtas. Savininkas apleidžia miestą. Atsišaukite:
3347 So. Union Ave.

ANT PARDAVIMO buclėnė lietuvių apgyventoj vietoj, biznis nuo seno išdirbtas, parsiuduoda iš priežasties nesveikatos. Atsišaukite šiuo adresu:
N. Čekanauskas
4438 So. Hermitage Ave.
Tel. F. Boulevard 7618

NAMAI

ANT PARDAVIMO 6 kambarių namas su basementu, elektra gasas ir vana, lotas 125x25 2141 W. 22nd Place. Maža mokestis iškalno o likusius kaip randa. Atsišaukite ant pirmu lubu po 6 val. vakare.

1952 W. 21 Place

RETAI ATSTINKANTI PROGA.
PARDAVIMUI 2 augstu muro namas 2 flatal po 6 pukių kambarius; visos istatymais kieto medžio; karštu vandenu šildomas su 2 boileriais; įbuduoti alskabatai ir garsiniai pečiai kiekvienam flatal, statytas pagal naujos mados 6 metal atgal; lotas 30 pėdų pločio; savininkas yra priverstas parduoti pigiai; kaina \$11,500; pusę pinigais o kitus ant morgicio lengvais išmokėjimais; pasiskubinkite nes šitas namas yra vertas \$15,000 pagal šiu laikų.
PARDAVIMUI 2 augstu muro namas 2 flatal po 6 k kambarius; gasas, elektra, maudyinės, beismetas ir dvim automobiliams garadžiūs rėndos neša \$99.00 i mėnesį; kaina \$10,500; norėkia turėti visų pinigų.
PARDAVIMUI 2 augstu medinis namas 2 flatal po 4 gerus kambarius; įstatymai gasas, elektra, maudyinės, sklepas ir 2 geros sandės užpakalyje; kaina \$5,200 apie pusę pinigai, kitus lengvais išmokėjimais.
Norėdami pamatyti virsmintus namus atsilankykite diena ar vakarais pas

BRIGHTON REALTY CO.
J. Yushkewitz, vedėjas
4034 Archer Ave. (prie California Ave.)

Ižanga tikrai \$1.00. Tikie tus galima gauti klebonioj, pas komitetus.
Neužmirškite dienos, nedėlioj Rugsejo 30 d. 7-tą val. vakare.
Mes.

LŪTAI

ANT PARDAVIMO Lotai ant lengvų išmokėsių sewer, vanduo, šalygatviai ir elektros šviesa. 3 blokal nuo gatvekarių, peksčias gali nueiti į Argo, Clearing; bažnyčia, mokykla ir Movie Teatral. Užtektinai vietos laukti karvės, vištos. Geriausias bargenas ant South West Side, už \$325.00. Atsišaukite:
1449 South 49-th Avenue
Cicero, Ill.

KAS TURITE LOTĄ?
AS turiu gerą 6 cilindrių mažai varitotą automobilį ir noriu išmainyti ant lotos nepaisant vietos. Atsilankykite pas
JOSEPH YUSHKEWITZ,
4034 Archer Ave. Chicago, Ill.

REIKALINGA

REIKALIAUJAMA varonliuko kurla galėtų gerai vesti netik chora bet ir orkestra ir pana. Tinkamam geresnės vietos nereikty.
KUN. V. VILKUTAITIS
6537 Superior Avenue
Cleveland, Ohio

NORĖDAMI

PIRKTI PARDUOTI AR MAINYTI VISADOS KREIPKITES PAS MUS. TAS JUMS BUS ANT NAUDOS.
S. L. FABIONAS CO.
809 W. 35th St., Chicago
Tel. Boulevard 0611 ir 0774
PADAROM PIRKIMO IR PARDAVIMO RASTUS.
Pasekmingai siūniam pinigūs ir Parduodam Laivakortes.

KIEKVIENAS GALI GAUTI DYKAL.

Šį puikų PIETAMS SETA, padarytą iš grynai balto materijolo, su gražiais išmargintais kraštais, kuris susideda iš didelių atitakti torielų, didelių pietams torielų, spothelių, puodelių, vietos vago ir gilius flidus. Tai yra proga kuri nlekd daugiau nepasitaikys, kad gavus DYKAL šį puikų pietams setą. Kiekviena moteris, šukte arba vytras gali gauti jį DE IŠLEIDIMO NORS VIENO CENTO. Mes vieno tik prasome jusu, kad jys perstatytumėt mūsų Preclium išpardavimo katalogo kurlame yra daug bargenų, jusu draugams, ta kofj kiekvienas gali atitkti. TODEJ KAD PATYRIMO NEREIKIA.
Mes turime iustatymus tu pietams setų išdalinimui DYKAL. Buk pirmutiniu savo mlesle, kad gavus vieną jį. MES JAU ESAME IŠDAVE TUKSTANCIUS TU PUIKIU PIETAMS SETU. MES NORIME DUOTI IR JUMS VIENA. Neatidėlokite. Išpildykite šį kuponą ir atsišaukite jį mūsų tuojau.
HOME SUPPLY CO Dept. 709
131 Duane St., New York

LIETUVOS UKIO BANKAS

Kapitalas 15,000,000. Litų.

Turtas ir atsakomybė 30,000,000 Litų.

Didžiausias ir tvirtiausias bankas Lietuvoj. Turi savo skyrius kiekviename Lietuvos miestelyje ir greičiausiai apmoka amerikiečių perlaidas. Už įdėtus pinigus moka geriausius nuosimėjus. Pasidėjus metams ar ilgesniam laikui 8%, pasidėjus pusei metų 6%, ant parei kalavimo 4%.
Lietuviai amerikiečiai! dėkite savo pinigūs į šį tvirtą ir saugų banką, tai darydami, turėsite didelę naudą sau ir savo tėvynei padėsite ekonominiai pakilti. BANKAS ISMOKĖS AMERIKOS DOLERIAIS.
Lietuvos Ukio Bankas, 31 Laisvės aleja, Kaunas, Lithuania.

REIKALINGA.
moteris ar mergina prie namų darbo, drabužių plauti nereikia.
Atsišaukite:
J. PRAKAITIS
3525 Main Str. Ind. Harbor, Ind.

Ar skauda, dega tau kojos?
MENTHOLATUM
greitai pagelbės, pamėgink

A. + A. LEO. MONTVILAS

gimęs birželio 28 d. 1914; mirė rugsejo 18 d. 1923, 2:45 val. ryto. Paėjo iš Kauno red. Kvedarnos par. P. P. bažnyčia 10 val. ryto, o po pamaldų bus nušildytas į Sv. Kazimiero kapines.
Nuosirdžiai kviečiame visus gimines draugus ir pažįstamus dalyvauti laidotuvsė.
Nulindė:
Tėvai: Teodoras ir Zofija
Brolis Juozapas, Sesuo Stefanija Montvilai.

Jau ir po kumštynių, bet agentinietis Firpo, dar mano per sitikrinti su Dempsey. O Dempsey sako: galėsiu antrą "bang" jam duoti.

PLUMBING
Kaipo licenzyta, lietuviams visados patarnauj kuogerlauda.
M. YUSKA
3328 West 28-th Street

Res. Tel. Republic 7812
6117 South Talman Ave.
Val: nuo 9 la ryto iki 12
Dr. FELIX A. MANELIS
NAPRAPATH
3267 So. Halsted St. Chicago.
Ofiso val: Nuo 1—5 vak. ir nuo 7—9 vak.
Tel. Boul: 2777

A. Michmievicz-Vidikiene
AKUŠERKA
3101 S. Halsted St
Kampas 31 gatvė
Phone Yards 1119
Vienamė ofiso su
Dr. J. P. Van
Paing.
Sąžiningas patarnavimas prie gimdymo. Visoki patarimai dykal.
Valandos: nuo 7 ryto, iki 13, nuo 6 iki 9 val. vakare.

Residencijos Tel. Brunswick 4887
Dr. C. YUCIUS D. C. Ph. C.
CHIROPRACTIC GYDYTOJAS
Be gydanolių, be operacijos
Val: 9-1; 5-8 P. M. Sventad. 9-12
1579 Milwaukee Avenue
Kamp. Robey ir North Ave.
Ofiso Telef. Brunswick 5885

"GYDYTOJAS"

Mėnesinis žmonių sveikatos žurnalas teikia teisingų žinių iš:
Higienos, Medicinos, Dentisterijos.
Prenumerata: Amerikoje \$1.00. Kitose šalyse \$1.50 metams. Vienas numeris 15c.
GYDYTOJAS
4454 South Western Avenue Chicago, Illinois.

Muzikos Myletojų Dome!

SU ATYDA PERSKAITIK VISĄ ŠITĄ SKELBIMĄ.

Ką tik gavome iš LIETUVOS naujų muzikos veikalų geriausių kompozitorių.

J. NAUJALIO	
Giesmynėlis (Bažnyčių chorams)	60
JUOZO GRUODŽIO.	
1. Rugiagėlės (solo)	40
2. Mylek (solo)	50
3. Agonėdė (solo)	40
4. Raitis (solo)	50
11 Op! Op! (mįsram chorui)	50
ALEKSANDRO KACANAUSKO.	
7. Tu mergėliu dainavimas. (solo tenorui)	50
8. Lakstingalė (solo tenorui)	50
9. Geriau diena, geriau nakti (solo)	45
10. Gerk, gerk, girtuoklė! (solo)	40
20. Sudiev Lietuva (mįsram chorui)	50
JUOZO ŠILEVIAUS	
70. Nuludimo valanda (aukštam balsui)	60c.
71. Girtuoklio daina (humorinė-aukštam balsui) ..	60c.
72. Gundė mane bernuželis (iš operetos)	75c.
73. Mociutė širdelė	75c.
74. Karvelė!	60c.
6. Šeriau žirgėli (solo)	50
13. Jau pavasaris atėjo (mįsram chorui)	50
14. Gaudėla auksa varpat (mįsram chorui)	60
15. Šviesl naktis mėnesteina (mįsram chorui) ..	60
12. Laisvė daina. (mįsram chorui)	50
JUOZO GUDAVICIAUS	
5. Trys Dainos (solo)	60
JONO BENDORIAUS	
16. Aušrelė! Beuaktant	65
KUN. T. BRAZIO.	
25. Muzikos Teorija (muzikos vadovėlis)	45
26. Giedojimui Mokykla (giedojimų vad.)	1.00
18. Mūsų dainelės.	1.00
JUOZO TALLAT-KELPSOS.	
37. Kartagos alaid (dainų rinkinėlis)	20
38. Lakstutė (dainų rinkinėlis)	50
39. Aš pas tovelė—Mociutė mano—(chorui)	20
40. Eisiu į girelę—U! u! u! Dieve (chorui)	30
41. Tautiški šokiai dalls I	35
42. Tautiški šokiai dalls II	35
17. Galiescio Giesmė	35
Keturi Sukiniai (planui)	65

Taip-pat galima gauti ir šiuos veikalus:

ST. SIMKAUS.	
32. Aš išsivilkčiau čigono ruba (duetas)	75
33. Atsaverdindamas su Tėvyne (solo) (chorui) ..	100
32. Kaip raiba Pankstė (solo)	75
32. O! kas?	75
32. Šla nedėlėle (4 balsiams)	25
A. ALEKSIO.	
21. Mellė Uždegta krutinė (solo)	65
22. Graži čia girutė (solo)	50
23. Mes grįžim. Ten (mįsram chorui)	75
24. Visuomet. Širdis Suraskita (solo)	75
25. Ak myliu Tavę. (solo)	75
26. Ginkim šalį Lietuvos (mįsram chorui)	50
A. POČIAUS.	
27. Gale Sodo rymavo ir švint aušrelė (solo)	60
28. Ne bile klemė mergėlė augs (solo)	60
29. Laislė! Tėvyne (solo)	60
30. Val! Mociutė Mano (solo)	60
O. SOSNAUSKIO	
Užmigo žemė (chorui)	35
DR. VINCO KUDIRKOS.	
33. Diedėnė. polka (planui)	30
34. Sudiv, mažurka (planui)	40
Nemuno Vilnys, valtas (planui)	50
PETRO STANKEVICIAUS	
34. Vytauto koncertinis maršas (planui)	35
MIKO PETRAUSKO — OPERETES.	
Consallium Faltutatis (vieno veiksmo)	\$1.25
Apvesdinkite ir Mane (dviejų aktų)	1.50
J. A. ZEMAČIO	
66. Lietuva Brangi (solo ant piano)	50c.
67. Kas nūramynas man širdelė. (duetas ant piano)	50c.
68. Pas darželi trys mergėlės. (duetas ant piano)	50c.
69. Esu ant šio svieto. (solo ant piano)	50c.

Siūniant užsakymus visuomet pažymėkite ir numerį.

Pinigus galima siųsti Money Orderiais arba čekiais.

DRAUGAS PUBLISHING COMPANY
2334 So. Oakley Ave. Chicago, Ill.

LITTLE JULIUS SNEEZER

